

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

на тему **ФЛОРОНІМІЧНІ НОМІНАЦІЇ В ІСПАНОМОВНІЙ
ЛІНГВОКУЛЬТУРІ**

Виконала: студентка 2 курсу,
групи 8.0358-і
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.051 Романські
мови та літератури (переклад
включно), перша - іспанська
освітньої програми Мова і
література (іспанська)
Передерій Аліна Василівна

Керівник к.ф.н., доц. Стрюкова Н.О.

Рецензент к.ф.н., доц. Телкова О.В.

Запоріжжя – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології
Кафедра романської філології і перекладу
Освітній рівень магістр
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша - іспанська
Освітня програма Мова і література (іспанська)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

«___» _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
ПЕРЕДЕРІЙ АЛІНИ ВАСИЛІВНИ
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи магістра (проекту) «Флоронімічні номінації в іспаномовній лінгвокультурі»

Керівник кваліфікаційної роботи (проекту) Стрюкова Надія Олексіївна,
кандидат філологічних наук, доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «22» квітня 2019 року №597-с

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи (проекту)
04 січня 2020 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проекту)
теоретичні засади теорії лінгвокультурології, теоретичні підходи до вивчення мовної картини світу та їхній зв'язок з процесом утворення символізації, комплексне дослідження флористичної лексики іспанської мови в лінгвокультурологічному аспекті

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1) розглянути базові для даного дослідження поняття: «лінгвокультурологія», «мовна картина світу», «фразеологічна одиниця», «флоронім», «символ»;
2) осмислити теоретичні підходи до вивчення мовної картини світу та

процесу утворення символічних значень в неї; 3)охарактеризувати символіку флористичних назв та їхню реалізацію в іспанській мові в контексті лінгвокультурології; 4)дослідити асоціативні ознаки флоропозначень в іспаномовному просторі; 5)розглянути сталі вирази з компонентом-флоронімом для підтвердження символічності їхньої реалізації в іспаномовному культурному просторі.

5. Консультанти розділів кваліфікаційної роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада Консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	Завдання Прийняв
Вступ	Стрюкова Н.О., к.ф.н., доц.	22.04.2019	22.04.2019
Розділ 1	Стрюкова Н.О., к.ф.н., доц.	16.05.2019	16.05.2019
Розділ 2	Стрюкова Н.О., к.ф.н., доц.	10.09.2019	10.09.2019
Висновки	Стрюкова Н.О., к.ф.н., доц.	23.10.2019	23.10.2019

6. Дата видачі завдання 22.04.2019

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Срок виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	Квітень 2019	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	Квітень 2019	виконано
3.	Написання вступу	Травень 2019	виконано
4.	Написання теоретичного розділу	Липень 2019	виконано
5.	Написання практичного розділу	Вересень 2019	виконано
6.	Формулювання висновків	Жовтень 2019	виконано
7.	Проходження нормоконтролю	Січень 2019	виконано
8.	Одержання відгуку та рецензії	Січень 2019	виконано
9.	Захист	Січень 2019	Виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату)

Магістрант

_____ (підпис)

А.В. Передерій
(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Н.О. Стрюкова
(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

_____

М.О. Биба

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ФЛОРИСТИЧНИЙ ПРОСТІР У КОНТЕКСТІ ЛІНГВОКУЛЬТОРОЛОГІЇ	8
1.1 Лінгвокультурологічне наповнення поняття «картина світу» у відображенні уявлень про світ.....	8
1.2 Мовна картина світу як основна складова простору і буття	13
1.3 Символічність відображення світу через флористичний простір	23
1.4 Квіткопозначення як національний символ.....	27
РОЗДІЛ 2 ФЛОРОНІМИ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ЦІННІСНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КАРТИНИ СВІТУ ІСПАНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ...	37
2.1 Флоронім як важлива складова іспанської лінгвокультури.....	37
2.2 Асоціативні ознаки іспанських флоропозначень у формуванні лінгвокультурологічного простору мови.....	41
2.3 Символізація флористичних назв в іспанській картині світу.....	49
2.4 Національно – культурна специфіка флоронімів за даними вільного асоціативного експерименту.....	62
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71

РЕФЕРАТ

Дипломна робота - 77 стор., 90 джерел.

Об'єкт дослідження: лінгвокультурна система флоропозначень сучасної іспанської мови.

Мета роботи: виявлення національно-культурних характеристик флоронімів в іспаномовній картині світу.

Теорико - методологічні засади: ключові положення теорії лінгвокультурології та психолінгвістики, розроблені в роботах лінгвістів А.А. Залевської, Ю. Н. Караулова, А. Н. Веселовського, М. В. Кутьєвої, К. І. Шарафадіної, Н.Д. Арутюновой, А. П. Бабушкіна, Н. А. Болдирєва, А. Вежбицької.

Отримані результати: робота присвячена дослідженню асоціативного флористичного простору іспанської лінгвокультури, адже для іспанців флора завжди була і залишається невід'ємною частиною життя, що не могло не знайти відображення в мові, в їх мовній картині світу. В дослідженні флороніми розглянуті під різним кутом: як поняття, які мають символічне значення; номінативне значення і, нарешті, стилістичне, що мають певну художню цінність і виступають в якості яскравого образу в різних видах мистецтва, в нашому випадку - в літературі. Теоретичні особливості, які аналізуються, супроводжуються практичними прикладами. Аналіз групи флоронімів, що мають найбільш важливе значення для іспанської лінгвокультури, як символів, а також з точки зору сприйняття інокультурного реципієнта дозволяє привести дослідження у відповідності з постулатами лінгвокультурології, що визначає новизну цієї роботи. На основі отриманих результатів підсумовуються висновки найважливіших аспектів, представлених у кожній з глав, перераховані основні внески цієї роботи та вказуються нові шляхи розширення розпочатих у ній досліджень.

Ключові слова: флоронім, лінгвокультура, символ, мова квітів, мовна картина світу

ВСТУП

В даний час загальноприйнятим є положення про те, що кожна мова по своєму членує світ, тобто має свій специфічний спосіб його концептуалізації. Це означає, що в основі кожної конкретної мови лежить особлива модель, або картина світу, але відомо, що національно-специфічні мовні моделі мають як спільні, так і універсальні риси. Вивчення зафіксованої в мові картини світу здійснюється в різних напрямках, на основі різних наукових підходів. Ще в 1898 р в есе «З поетики троянди» відображення поетичного стилю»А. Н. Веселовський звернув увагу вчених на багатий потенціал символічних значень флоронімії. Серед багатьох об'єктів зіставлення в літературах різних країн він виділив «квітку» як неймовірне джерело образності. У вітчизняній науці в останні роки проблемою лексеми і концепту «квітка» і його гіпонімії займаються антрополінгвісти, етнолінгвісти і лінгвокультурологісти, які розглядають флоронім насамперед на когнітивному рівні як концепт, концептосферу, етноботанічний елемент, фразеологічний компонент і т. д. Дослідження ведуться на прикладах розмовної мови, журнальної лексики, народних пісень і віршів, поетичного мовлення. Головна мета цих досліджень - виявлення уявлень про символізм лексеми «квітка», а саме - асоціацій, культурних шарів, різних історичних періодів, у читачів журналів і книг, у представників різних професій і, нарешті, у поетів і прозаїків різних часів. Експерименти проводяться на прикладах російської (А. В. Молоткова), англійської (Н. С. Котова, Н. А. Сивакова, Е. П. Ковалевич), французької, румунської (Т. А. Рєпіна), іспанської (М.В. Кутьева) та слов'янських мов. На окрему увагу заслуговують дослідження в області етноботаніки і історії ботаніки (В. Б. Колосова, А. Б. Іпполітова, В.В.Німчук), що містять багатий матеріал для опису й інтерпретації флоронімічних назв в залежності від їх етнічних і географічних стиків між літературознавством, культурологією та етноботанічною

лінгвістикою. Це роботи К. І. Шарафадіной, що займається історією «селах» («мови квітів») в російській традиції початку XIX ст.; її дослідження підкріплюються багатим поетичним і прозовим матеріалом, узятим як з російської, так і з французької, німецької, англійської літератури.

Зважаючи на те, що вивчення символізму і образності флоронімів є достатньо актуальним в наші часи, ми присвятили дану роботу національно-культурному дослідженню флористичних назв в іспанській лінгвокультурології, за якими ми можемо судити про її багатство, а також слідкувати за розвитком мовної ситуації та особливостей уявлень людини про довкілля в Іспанії.

Актуальність дослідження. Дана робота присвячена лінгвокультурологічному дослідженню універсальних та національно-культурних особливостей флористичних назв в іспаномовній картині світу. Квіти грають значну роль в житті людини не тільки в декоративному і естетичному переломленні, не тільки як важливий компонент в фармакології, парфумерії та багатьох інших галузях промисловості, квіти беруть участь в передачі релігійних, символічних, естетичних і міфологічних уявлень в різних культурах. Символіка квітів в різних культурах має як універсальні риси, так і національно-культурні особливості, тобто є динамічним явищем, що знаходить своє втілення в кожній мові. Однак в іспанській лінгвістиці ця тема виглядає недостатньо досліджуваною, при тому, що флора – це суттєва складова іспаномовної картини світу.

Об'єктом нашого дослідження виступає лінгвокультурна система флоропозначень сучасної іспанської мови.

Предметом дослідження є символічне навантаження флористичних номінацій в іспаномовному культурному просторі.

Метою роботи є комплексне дослідження флористичної лексики іспанської мови в лінгвокультурологічному аспекті.

В рамках сформульованої вище мети передбачається вирішення наступних завдань:

1. розглянути базові для даного дослідження поняття: «лінгвокультурологія», «мовна картина світу», «флоронім», «символ»;

2. осмислити теоретичні підходи до вивчення мовної картини світу та процесу утворення в ній національно-специфічних символів;

3. дослідити асоціативні ознаки флоропозначень в іспаномовному культурному просторі;

4. охарактеризувати символіку флористичних назв та їхню реалізацію в іспанській мові в контексті лінгвокультурології;

5. розглянути сталі вирази з компонентом-квіткопозначенням з метою розкриття асоціативних і символічних ознак флористичних номінацій, властивих мовній свідомості іспанської нації.

Поставлені завдання визначили вибір таких **методів** дослідження: структурно-семантичного методу, методу контекстуального аналізу, методу словникових дефініцій, методу компонентного аналізу лексики. Але одним з основних методів, що застосовуються в дослідженні, є метод безпосереднього лінгвістичного спостереження над мовними фактами, який дозволяє вилучити з доступних джерел номінації, які можуть слугувати об'єктом дослідження - це сталі одиниці, авторські символи, поєднання слів, які отримали специфічні властивості в певному контексті.

Значний внесок у дослідження етнокультурної специфіки бачення світу, яке відображається у мовній свідомості представників різних мовних соціумів, зробили такі вітчизняні лінгвісти, як А. П. Бабушкін, І. О. Голубовська, О. О. Селіванова, Э.А. Мальцева, а також зарубіжні дослідники: А. Вежбицька, Дж. М. Ірібаррен, А. Зулуага та інші, що склали **теоретичну основу** даного дослідження.

Наукова новизна дослідження полягає в багатосторонньому лінгвокультурологічному розкритті основних властивостей асоціативних і символічних ознак і характеристик, як універсальних, так і специфічних, до

складу яких входять флороніми, а також їхніх особливостей у реалізації в іспанській мові.

Практична цінність дослідження полягає в важливості вивчення символічних значень флористичних номінацій універсального та специфічного характеру для спрощення міжкультурних комунікацій між народами, що є залогом взаєморозуміння. Також, що є не менш важливим, це можливість застосування теоретичних положень і практичних результатів дослідження в розробці лекційних курсів з загального мовознавства, лексикології, лінгвокультурології, а також у спецкурсах з теорії міжкультурної комунікації.

Робота пройшла **апробацію** на 2х науково-практичних студентських конференціях. Результати дослідження представлено у 2 публікаціях:

1. Передерій А. В. Флористичні назви як лінгвокультурні символи в іспанській фразеології. Різдвяні читання. *Різдвяні студентські наукові читання : Vita in lingua*: Матеріали міжвишівської студентської науково-практичної конференції. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2018. С. 195-196.

2. Передерій А. В. Флористичні назви як важлива складова іспанської лінгвокультури. Різдвяні читання. *Різдвяні студентські наукові читання : Vita in lingua*: Матеріали міжвишівської студентської науково-практичної конференції. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2019 (у друці).

Робота складається зі вступу, основної частини, яка поділяється на 2 розділи (теоретичний та практичний), висновок та список літератури. У вступній частині визначається об'єкт та предмет дослідження, мета та основні завдання, пояснюється актуальність теми, наукова новизна та практична цінність роботи. В першому теоретичному розділі розглядається поняття «картина світу», «мовна картина світу», символічність відображення світу через флоронімічний простір, а також значення фразеології в лінгвокультурологічному дослідженні флористичних номінацій. У другому

практичному розділі містяться дослідження асоціативних ознак іспанських флоропозначень та їх символік у іспанській лінгвокультурі. У висновках підводяться основні результати роботи, узагальнюються теоретичні та практичні положення і окреслюються перспективи подальшого дослідження.

Загальна кількість сторінок 77, кількість використаних джерел 90.

РОЗДІЛ 1 ФЛОРИСТИЧНИЙ ПРОСТІР У КОНТЕКСТІ ЛІНГВОКУЛЬТОРОЛОГІЇ

1.1 Лінгвокультурологічне наповнення поняття «картина світу» у відображенні уявлень про світ

Пізнаючи, вивчаючи світ, людина прагне впорядкувати його, вона створює модель оточуючої її реальності, з властивими їй уявленнями, поведінкою, звичаями і традиціями. В результаті взаємодії людини зі світом складається загальне уявлення про життя, формується така модель, яка у лінгвістиці, а також в інших суміжних науках називається «картиною світу», що є одним із фундаментальних понять, що описує людське буття.

Заслуговує на увагу те, що культура, як і мова, є формою свідомості, відображає світогляд людини, а отже лінгвокультурологія присвячена вивченню їх зв'язку. Розглядаючи феномен, що іменується «картина світу», ми виходимо з того, що це є одним з основних понять у цій науці і, що важливо для вивчення, він є таким же давнім, як сама людина, адже створення перших «картин світу» у людини збігається в часі з процесом антропогенезу. Проте, реалія, звана терміном «картина світу», стала предметом науково-філософського розгляду лише в недавній час. Маємо зауважити, що основним постулатом цієї дисципліни є теза про те, що мова може служити засобом накопичення та зберігання інформації, він - вмістилище знань людини про світ.

За твердженням В. І. Воробйова, під мовною картиною світу розуміється історично складена в повсякденній свідомості певного мовного колективу і відображена у мові сукупність уявлень про світ, певний спосіб концептуалізації дійсності. З цього приводу автор зазначає, щомовна картина світу представляється основоположною, так як людина набуває і закріплює

знання про навколишню дійсність за допомогою мови, а також встановлює норми поведінки людини і визначає його ставлення до світу, і, як наслідок, виступає сукупністю досвіду представників певної лінгвокультурної спільноти [Вороб'єв 2001, с. 57].

Заслуговує на увагу той факт, що термін «картина світу» був висунутий в рамках фізики в кінці XIX - початку XX ст., адже одним з перших цей термін став вживати відомий фізик В. Герц стосовно до фізичного світу. Як вважав вчений, це поняття повинно трактуватися як сукупність внутрішніх образів зовнішніх об'єктів, які відображають суттєві властивості об'єктів, включаючи мінімум порожніх, зайвих відносин, хоча повністю уникнути їх не вдається, тому що образи створюються розумом. Внутрішні образи, або символи, зовнішніх предметів, що створюються дослідниками, по Герцу, повинні бути такими, щоб «логічно необхідні сліdstва цих уявлень в свою чергу були образами природно необхідних наслідків відображених предметів» [Герц 2000, с. 298].

Як вважав відомий вчений, створювані образи не повинні суперечити законам нашого мислення, а їх істотні співвідношення - відносинам зовнішніх речей; вони повинні відображати істотні властивості речей, включаючи мінімум зайвих, або порожніх відносин, тобто бути більш простими. За його словами, повністю уникнути порожніх відносин неможливо, так як образи створюються нашим розумом і в значній мірі визначаються властивостями способу свого відображення.

Згідно з визначеннями, можна виділити ще одну важливу характеристику картини світу - її тимчасовий характер, адже картини світу, як парадигми мислення, змінюють один одного, повністю або частково руйнуючи сформовані стереотипи сприйняття навколишньої дійсності. Мова входить до складної інформаційно-когнітивної системи, в якій взаємодіють свідомість, мислення, пам'ять і мова, тому саме у свідомості формується більш-менш цілісна картина світу, або модель світу, яка в значній мірі визначає поведінку людини, в тому числі і комунікативну. Ця модель світу в

процесі життєдіяльності постійно доповнюється, модифікується, і між природною мовою і світом немає прямої і однозначної відповідності, адже посередником між ними виступає когнітивна діяльність людини.

В результаті такого роду діяльності формуються когнітивні моделі, що представляють собою розумові структури, в яких людина реалізує свої уявлення про той чи інший фрагмент зовнішнього світу. Сукупність цих моделей утворює концептуальну систему (картину світу), яка є функціональною базою вербальної і невербальної поведінки людини. Завдяки різноманітним системам спілкування, і, перш за все мови, складається загальна для етносу або соціуму картина світу [Караулов 2000, с. 5].

Необхідно відзначити, що термін картина світу дуже багатозначний. У сучасній філософській і спеціально-науковій літературі він застосовується, наприклад, для позначення світоглядних структур, що лежать у фундаменті культури певної історичної епохи: у цьому значенні використовуються також терміни «образ світу», «модель світу», «бачення світу», що характеризують цілісність світогляду.

Отримані показники свідчать про те, що картина світу є системою інтуїтивних уявлень про реальність. В інтерпретації І. М. Гетмана явище картини світу можна виділити, описати або реконструювати в будь-якій соціопсихологічній одиниці - від нації чи етносу до будь-якої соціальної або професійної групи або окремої особи. Кожному відрізку історичного часу відповідає своя картина світу (КС). КС стародавніх індійців не схожа на КС середньовічних лицарів, а КС лицарів не схожа на КС їхніх сучасників-ченців [Гетман 1993, с.140], тобто можемо стверджувати, що картина світу опосередкована тою культурною мовою, якою розмовляє дана група.

На даний момент, сучасні автори картину світу визначають як «глобальний образ світу, що лежить в основі світогляду людини, тобто виражає істотні властивості світу в розумінні людини в результаті його духовної і пізнавальної діяльності». Але «світ» слід розуміти не тільки як наочну реальність, або навколишнє людини дійсність, а як свідомість-

реальність в гармонійному симбіозі їх єдності для людини. Це розуміння не узгоджується з укоріненим матеріалістичним уявленням про вторинність свідомості [Залевская 2003 с. 42].

В. Н. Манакін схильний до поняття картини світу, близького М. Хайдеггеру, що визначав її як зображення світу. За його словами, світ виступає космосом, природою, до світу належить і історія, тому і навіть обидві вони разом в їх переносному і агресивному взаємопроникненні не вичерпують світ. Під цим словом мається на увазі і основа світу, незалежно від того, як мислиться її ставлення до світу [Манакин 2004, с. 25]. Також, як зазначають сучасні вчені, на формування картини світу впливає безліч факторів, серед яких ми можемо виокремити: мову, традиції, природу і ландшафт, виховання, навчання та інші соціальні чинники [Маслова 2001, с. 47]. Джерела її формування можуть бути наступними, згідно з В.В. Морковкіним:

- а) вроджене знання - на рівні вродженого знання людина не відрізняється від тварини;
- б) знання, отримане людиною в результаті її практичної діяльності - досвід взаємодії людини з природою і соціумом;
- в) знання, отримане з текстів, з якими людина знайомиться протягом свого життя;
- г) знання, вироблене в процесі мислення;
- д) знання, отримане від рідної мови - «когнітивний спадок» [Морковкин 1996, с. 115].

Потрібно відзначити, що картини світу можна класифікувати за різними параметрами, наприклад, показовою є класифікація за «принципом історичного розвитку», яка бере до уваги порядок їх верховенства в світоглядній системі. Відомий вчений В.І. Вернадський дає наступне визначення в роботі «Про науковий світогляд»: «Світогляд створює вираз людського духу; ... воно змінюється в різні епохи у різних народів, має свої закони зміни і певні ясні форми прояву» [Вернадский 1977 с. 56]. Світогляд

може також визначатися як система методів пізнання навколишньої дійсності, адже світогляд і картина світу тісно пов'язані, хоча і нееквівалентні один одному: світогляд визначає метод пізнання, а картина світу є результатом пізнання. Саме за цим принципом можна назвати дану класифікацію «світоглядною класифікацією».

Потребує додаткового розгляду концепції картин світу відомих лінгвістів З.Д. Попової і І.А. Стерніна, що пропонують розрізняти безпосередні та опосередковані картини світу. Як зазначають вчені, безпосередня картина світу формується в людській свідомості при безпосередньому контакті з навколишньою дійсністю, тобто при прямому пізнанні за допомогою сприйняття. Що ж до опосередкованої картини світу, відомо, що це результат фіксації концептосфери вторинними знаковими системами, які матеріалізують існуючу в свідомості безпосередню когнітивну картину світу, де до неї відносяться мовна і художня картини світу. Розподіл картин світу на безпосередні та опосередковані чітко відображає їх основні функції, широко представляє їх сутність, адже образ світу є універсальним і національним, якщо уявити модель світу у вигляді речі, то її структура може бути однаковою для багатьох народів, але реалія щоразу буде різною [Попова 2015, с.27].

Існують також інші класифікації картин світу, наприклад, вітчизняні філософи (Г. Брутян, Р. Павіленіс) і лінгвісти (Ю. Караулов, Г. Колшанській, В. Постовалова, Г. Рамішвілі, Б. Серебренніков, В. Телія та ін.) розрізняють концептуальну, національну та мовну картини світу. В нашій роботі ми перш за все звернемося до поняття мовної картини світу і розглянемо ширше дане поняття, адже об'єктом вивчення лінгвістики все-таки є мовна картина світу, так як її експонентом служить мова.

1.2. Мовна картина світу як основна складова простору і буття

Заслуговує на увагу той факт, що мова відображає зміст картини світу і означає її елементи, одночасно виконуючи функцію засобу здійснення раціонального пізнання, фіксуючи наші знання про зовнішній і внутрішній світ, а отже в результаті розкривається зв'язок між мовою і мисленням. Знаковим як і раніше залишається питання про взаємовідносини мови і культури, саме він дозволяє встановити зв'язки між мовною та національною картинами світу. Мову можна розглядати як продукт культури, але, з іншого боку, мова є частиною культури, вона одна з її елементів, подібно до того, як мовна картина світу являє собою одну з основних елементів національної картини світу.

За твердженням В. І. Воробйова, який під мовною картиною світу розуміє історично складену в повсякденній свідомості певного мовного колективу і відображену у мові сукупність уявлень про світ, певний спосіб концептуалізації дійсності [Воробьев 1997, с.168]. Стосовно цього, слід зазначити, що мовна картина світу є вторинною, так як опосередкована в одиницях мови. Безпосередня і опосередкована картини світу тісно пов'язані, мовна картина світу - це вербальне відображення безпосередньої картини світу, що відбувається шляхом фіксації уявлень того чи іншого народу про дійсність в системі мовних символів. Знаковим як і раніше залишається питання про взаємовідносини мови і культури, саме воно дозволяє встановити зв'язки між мовною та національною картинами світу.

Доцільно також зазначити, що мову можна розглядати як продукт культури, але, з іншого боку, мова є частиною культури, вона є одною з її елементів, подібно до того, як мовна картина світу являє собою один з основних елементів національної картини світу. Принциповою при цьому є проблема розмежування термінів: наукова картина світу (з лінгвістичних позицій), мовна картина світу, національна мовна картина світу і

індивідуальна національна мовна картина світу. Найбільш повно ці поняття розкриті, на наш погляд, в роботі О.А. Корнілова «Мовні картини світу як похідні національних менталітетів»: «Наукова картина світу - інваріант наукового знання людства про світ на даному історичному етапі, результат відображення просторово-часового континууму колективною науковою свідомістю; мовна картина світу - результат відображення об'єктивного світу повсякденною (мовною) свідомістю того чи іншого мовного співтовариства; національна мовна картина світу - результат відображення об'єктивного світу повсякденною (мовною) свідомістю конкретного мовного співтовариства, конкретного етносу; індивідуальна національна мовна картина світу результат відображення об'єктивного світу повсякденною (мовною) свідомістю окремої людини» [Корнілов 2003, с.117].

Треба відзначити, що мовній картині світу, що покриває багато в чому всі сфери людського пізнання, належить особливе місце серед картин світу. Поняття мовної картини світу сходить до ідей В. фон Гумбольдта і одного з його послідовників Л. Вайсгербера про внутрішню форму мови, з одного боку, та до ідей американської етнолінгвістики, зокрема так звану гіпотезу лінгвістичної відносності Сепіра-Уорфа. В. Гумбольдт вперше сформулював лінгвофілософську проблему мовної картини світу, по-новому осмисливши взаємини людського мови і мислення.

Відповідно до теорії Гумбольдта, яка поділяється сучасними вченими, мови є не тільки засобом вираження вже пізнаної дійсності, а й засобом пізнання раніше невідомого. Їх відмінність є не тільки відмінність звуків і знаків, а й відмінність самих світоглядів. «Різні мови - це аж ніяк не різні позначення однієї і тієї ж речі: і, а різні бачення її» [Гумбольдт 1995, 348]. Мова допомагає людині пізнавати світ, і в той же час це пізнання залежно від мови: «Як окремий звук постає між предметом і людиною, так і вся мова в цілому виступає між людиною і природою, впливаючи на нього зсередини і ззовні, людина оточує себе світом звуків, щоб сприйняти себе і переробити світ речей ... Людина ... живе з предметами так, як їх підносить їй мова ... і

кожна мова описує світ народу, якому вона належить, коло, звідки людині дано вийти лише остільки, оскільки він тут же вступає в коло іншої мови [Гумбольдт 2000, с. 341].

Розвиваючи думку Гумбольдта про «внутрішню форму мови», послідовники знаменитого лінгвіста поширили її вплив на синтаксичний рівень, вважаючи її ключем до оцінки всього, що мислиться і висловлюється в даній мові [Вайсгербер 1993, с. 153]. Світобачення, відбите в структурі мови, отримало назву мовної картини світу в межах теорії лінгвістичної відносності Сепіра-Уорфа. Відповідно до даної гіпотези, що існують у свідомості людини системи понять, а, отже, і суттєві особливості її мислення визначаються тою конкретною мовою, носієм якої ця людина є - «ми розчленовуємо природу в напрямку, що підказала наша рідна мова» [Уорф, 1960, с.174].

Таким чином, швидко мінливий потік вражень, у вигляді якого постає навколишній світ, набуває в мозку суворої організації, яка формується за допомогою мови. «Реальний світ» в значній мірі не усвідомлено будується на основі мовних звичок тієї чи іншої соціальної групи. Дві різної мови ніколи не бувають настільки схожими, щоб їх можна було вважати засобом вираження однієї і тієї ж соціальної дійсності. Світи, в яких живуть різні суспільства - це різні світи ... Ми бачимо, чуємо і взагалі сприймаємо навколишній світ ... завдяки тому, що наш вибір при його інтерпретації зумовлюється мовними звичками нашого суспільства »[Сепір 1993, с. 192-193].

Вживаючи поєднання «реальний світ», Е. Сепір має на увазі «проміжний мисленням, феноменами. У розробку проблеми мовної картини світу внесли серйозний внесок такі вітчизняні лінгвісти, як Ю.М. Караулов, В.І. Карасик, Н.Д. Арутюнова, Ю.Д. Апресян, В.Н. Телія, А.А. Уфимцева, А.Д. Шмельов, Е.С. Яковлева.

Мовну картину світу слід розглядати як основну складову простору і буття [Арутюнова 2007, с. 385]. Буття тісно пов'язане з національною

картиною світу і співвідноситься з цим поняттям як ціле з основною складовою. Отже, як наслідок, мовна картина світу, в свою чергу, є основною складовою національної картини світу, а значить, непорушна частина буття.

В результаті в будь-якій мовній одиниці виділяється інформація двох рівнів: універсальна і національно-культурна. У першому випадку відбувається позначення за допомогою слова одного з фрагментів навколишнього світу, набір смислорозрізнявальних компонентів в його внутрішній структурі є загальним для лексичних відповідностей в різних мовах (кольорова частина рослини; віночок із пелюстків, що оточують маточка з тичинками; краса і запах; сама рослина з такими ознаками).

Мовна картина світу універсальна, оскільки є єдиною формою цілісного уявлення про світ, відображеного в мові. Зіставлення різних точок зору на мовну картину світу призводить до її розуміння як «історично складеної в повсякденній свідомості даного мовного колективу і відображеної в мові сукупності уявлень про світ, певний спосіб концептуалізації дійсності» [Тер-Минасова 2000 с. 47]. В рамках розгляду проблеми мовної картини світу аксіомами постають два постулати Б.Л. Уорфа: 1. мова обумовлює спосіб мислення народу, що говорить на ньому; 2. спосіб пізнання реального світу залежить від того, якими мовами мислять об'єкти, що пізнають дійсність [Уорф 1960, с. 159].

Мовна картина світу неминуче володіє національною специфікою, яка виражається в семантиці мови, адже кожна природна мова відображає певний спосіб концептуалізації світу. Цей спосіб частково універсальний, але і частково специфічний; пов'язане це з тим, що мовні знаки служать засобом представлення основних установок культури, так щонасїї різних мов можуть бачити світпо-різному, через призму своїх мов. Специфічні особливості національної мови створюють для носіїв цієї мови не єдину картину світу, відмінну від існуючої, а специфічне забарвлення цього світу, яке обумовлене національною значимістю предметів, явищ, процесів, виборчим ставленням до

них, породженим специфікою діяльності, способу життя і національною культурою даного народу.

У зв'язку з вищесказаним, доречно буде згадати про наукову дисципліну, що присвячена вивченню відношення мови і культури «не тільки і не стільки в її етнічних формах, скільки в формах національної та загальнолюдської культури» [Вороб'єв 2001, с. 24]. Взаємопроникнення мови і культури - це аспект мовознавства, хвилюючий лінгвістів вже багато століть. Вільгельм фон Гумбольдт так описує своє ставлення до цього питання: «В тій мірі, в якій цивілізація і культура привносять ззовні або розгортають з глибин народного життя колись невідомі поняття, думка про залежність мови від культури безумовно вірна» [Гумбольдт 2000, с. 57]. На думку видатного лінгвіста В. Н. Телія, культура - це «своєрідна історична пам'ять народу. І мова, завдяки його кумулятивної функції, зберігає її, забезпечуючи діалог поколінь» [Телія 1991, с. 24].

Національно-культурна специфіка може проявлятися на всіх мовних рівнях, однак саме сталі вирази справедливо вважаються одним з найбільш яскравих проявів національно-культурної специфіки мови, відображаючи національну самобутність народу, його світобачення і духовний досвід народів, пов'язаний з його культурними традиціями. Про прояв національно-культурних ознак у лінгвістичних одиницях Н. М. Фірсова пише: «Оскільки лексика і фразеологія більше, ніж будь-яка інша область мови, пов'язані з позамовною реальністю <...> то стає ясно, що саме лексичні і фразеологічні одиниці яскравіше і частіше за інших лінгвістичних одиниць передають ці ознаки» [Фірсова 2003, с. 24].

Дотримуючись класифікації концептів А. П. Бабушкіна, квітка в роботі визначається як розумова картинка, невербалізованої лексичної одиницею. Таким чином, флоронім - це картинка, яка вимальовується з наступних (візуально "відтворюваних") визначень: квітка - кольорова, а не зелена частина рослини, що має вигляд віночка з пелюсток, що оточують маточка з тичинками, що володіє певної красою і запахом, а також сама рослина з

такими ознаками. Дане визначення відноситься до ядерного компоненту квітка. На периферії залишаються ознаки, що виділяються в процесі аналізу прислів'їв, приказок, стійких словосполучень, сленгу [Бабушкин 2002, с. 58].

Якщо ядерні компоненти представляють собою реалізацію картини світу і утворюють собою лінгвокультурну сферу, то мовна картина існує у вигляді значень мовних знаків, які утворюють сукупний семантичний простір мови. Під семантичним полем розуміється сукупність мовних одиниць, об'єднаних спільністю змісту і відображають понятійну, предметну чи функціональну схожість охоплених предметів [Егорова 2000, с. 71].

Лексичні одиниці входять в семантичні поля на підставі того, що:

1) мають загальну (інтегральну) семантичну ознаку, що об'єднує всі одиниці поля і вираженим лексемою з узагальненим значенням (рослина, яке має квіти). Наприклад, окремі назви кольорів входять в семантичне поле назв квітів як ті, що мають загальну архісему (рослина, що має органами розмноження квітки),

2) приватні (диференціальні) ознаки (від одного і більше), наприклад, «краса» (красивий / непривабливий), «свіжість»(зів'ялий / квітучий), аромат (запашний / пряний), «характеристика поверхні» (ніжний / колючий).

Одним з джерел культурно-національної інтерпретації складників картини світу є слова-символи і словосполучення, що відображають факти історії країни і народу і отримали символічне прочитання. Перераховані факти мови відносять зазвичай до зовнішніх способів передачі національно-культурної специфіки. До джерел культурної інформації можна віднести також відомості про таких реаліях, які нерідко є предметом опису в країнознавчих орієнтованих словниках (наприклад, словник Ірібаррен «El porqué de los dichos») [Шаклеин 1999, с. 74]. Лінгвокультурний фактор призводить до виникнення нових конотацій у звичних слів, а також до встановлення семантичних опозицій. Концептуальна модель внутрішньої форми, що є внутрішнім способом культурної інтерпретації, відображає

відмінності у світосприйнятті народів, передаючи однакові поняття метафорично через різні образи.

У зв'язку з наявністю великої кількості видів свідомості (індивідуальна, колективна і т.д.) ми можемо говорити і про велику кількість складників мовної картини світу, основними з яких є соматизми, анімалізми, орнітоніми, топоніми, фітоніми, але саме флористичні найменування, або ж флороніми, грають велику роль у формуванні життєвих поглядів і установок в картині світу різних народів.

Таким чином, мовна картина світу варіюється в залежності від конкретного мовного вираження і стає національною мовною картиною світу, складною системою репрезентації культури і мови окремого народу в конкретній лінгвокультурній ситуації або просторово - антропоморфному і часовому континуумі. Спільне існування рослинного світу в єдиному лінгво-семантичному континуумі дозволяє проводити паралель між світом людей і світом рослин, квітів зокрема, і виділяти картину світу квітів як одну з найбільш значущих для існування людства. Незважаючи на загальні парадигми картин світу квітів в різних мовах, чітко простежуються і суто індивідуальні аспекти, властиві різним мовним картинам світу. «Базис лінгвокультурної ситуації становить дійсність, що чуттєво сприймається етносом: флора і фауна, кольорові гама світу» [Шаклеин 1999, с. 64-65].

Саме цю національну лінгвокультурну суб'єктивність мовної картини світу і дозволяють виявити матеріали масового асоціативного експерименту, представлені у вигляді асоціативного тезауруса або у вигляді асоціативно-вербальної мережі. Чому отриману таким способом асоціативно-вербальну мережу можна розглядати як модель мовної картини світу носія тієї чи іншої мови / культури?

По-перше, це модель, що описує досвід носія мови як творця і споживача текстів і відображає структуру «розумно-людського спілкування» [Лосев 2004, с. 68]. На нашу думку, тим самим вона відображає і весь попередній мовної та «не мовленнєвий» досвід носія мови.

По-друге, ця модель має системно-цілісний характер, загальний з мовною картиною світу носія мови, оскільки організована з точки зору значущості / цінності тих чи інших елементів в загальній їх ієрархії. Для аналізу цього аспекту моделі вводиться поняття ядра мовної свідомості, в якому виділяється центр ядра і вказується ранг кожного, хто входить до цього елемента.

По-третє, асоціативно-вербальна мережа будується на матеріалі будь-якої мови при наявності досить великої кількості даних, отриманих в асоціативних експериментах.

По-четверте, асоціативно-вербальна мережа не будується штучно, вона просто «виводиться» з матеріалу, в якому міститься, а значить, відображає структуру, об'єктивно притаманну мовній картині світу наївного носія мови, культури як системи свідомості, оскільки світ презентується окремій людині через систему предметних значень, як би «накладених» на сприйняття цього світу. І кожній культурі властива своя система організації елементів досвіду, які самі по собі не завжди є унікальними і повторюються в безлічі культур.

Вперше лінгвіст має можливість реально спостерігати взаємодію взаємозалежності значення і значущості як в межах всієї асоціативно-вербальної мережі, так і в рамках окремого асоціативного поля і їх зміни в залежності від змін, що відбуваються в соціумі.

Вивчення мовної картини світу як частини індивідуальної свідомості і образу світу ставить дослідника перед необхідністю розглядати мову не як абстрактну систему знаків, але як надбання індивіда, тобто психолінгвістичного – як динамічну систему опор і орієнтирів, що допомагає людині здійснювати ту чи іншу діяльність в світі. Значення слова «живе» у свідомості людини як продукт і одночасно засіб переробки мовного досвіду і взагалі досвіду пізнання світу і спілкування, забезпечуючи «вихід» на певну частину образу світу, що з необхідністю передбачає емоційно-оцінне переживання значення слова [Залевская 2011, с. 187]. Психолінгвістичний підхід до значення слова і його ролі в свідомості дозволяє виявити не тільки

зв'язок значення конкретного слова зі значеннями інших слів, але і те місце, яке значення займає в образі світу індивіда, включаючи емоційно-оціночні переживання, викликані цим словом і що роблять вплив на сприйняття дійсності і здійснення діяльності. Саме тому для повного дослідження мовної картини світу проводиться асоціативний експеримент (АЕ). Загальноприйнята методика АЕ виглядає наступним чином: піддослідним подається список стимульних слів і кажуть, що їм необхідно записати перші асоціації, що прийшли в голову. Інструкція "відповісти першим словом, яке прийде на розум" має принципове значення. Асоціативна реакція - відповідь повинна слідувати негайно, піддослідний не повинен міркувати над відповіддю, оскільки, як справедливо зазначає Р. Фрумкіна, "якщо є відбір, немає асоціативного процесу в загальноприйнятій історії психології сенсі".

У прикладної психолінгвістики розроблено кілька основних варіантів асоціативного експерименту:

1. Вільний асоціативний експеримент - піддослідним не ставиться ніяких словесних обмежень;

2. Направлений асоціативний експеримент - піддослідному пропонується давати асоціації певного граматичного чи семантичного класу (наприклад, підібрати прикметник до іменника);

3. Ланцюговий асоціативний експеримент - піддослідному пропонується реагувати на стимул декількома асоціаціями - наприклад, дати протягом 20 секунд 10 різних реакцій слів або словосполучень [Фрумкіна 2003, с. 96].

У нашій роботі ми звернемося саме до природних найменувань, а саме до флористичних назв, або флоронімів з позиції оцінки конкретних символів, певних флоронімічних асоціатів в експерименті і лінгвокультурних ситуацій, в якій вони виступають джерелами лінгвокультурних характеристик і символічних значень, адже національно-культурна інформація виділяє культурно-специфічні ознаки при репрезентації фрагмента навколишнього світу в різних мовах (наприклад, в іспанській мові — на людину в розквіті

сил кажуть enlaflordesusaños (або delaedad, delamocedad, delavida, а в українській – у самому соку).

Назви квітів представляють інтерес для філологів і тих, хто вивчає іспанську мову перш за все як носії номінативного значення. Деякі квіти і до сих пір зберегли свої символічні значення, виражені в незвичайних назвах або просто викликані усталеними в свідомості людей поняттями про ту чи іншу рослину. Звичайно квіти цікавлять нас перш за все з лінгвокультурологічної точки зору, тобто як їх назви функціонують в мові, в даному випадку - в іспанській. Флороніми, або ж флористичні назви, можуть бути розглянуті під різним кутом: як деякі поняття, які мають символічне значення (наприклад, при складанні своєрідного послання у вигляді букета з певних видів квітів); номінативним значенням (тобто представляють інтерес для філологів, які вивчають назви окремих об'єктів - представників рослинного світу); нарешті, стилістичним (мають певну художню цінність і виступають в якості яскравого образу в різних видах мистецтва, в нашому випадку - в літературі). Слід пояснити, що флоронімами ми називаємо поняття зі світу флори, які можуть бути виражені як лексичними, так і фразеологічними одиницями, тобто володіти ще й ідіоматичним значенням. Важливо зазначити, що для іспанців флора дійсно завжди була і залишається невід'ємною частиною життя, що не могло не знайти відображення в мові, в їх мовній картині світу[Шарафадина 2018, с. 31].

Флороніми функціонують в лексико-семантичній системі мови, де вони виконують не тільки номінативну, а й прагматичну, оцінну, експресивну і інші функції, вживаються носіями мови поряд з будь-якими іншими словами.

У лінгвістичній літературі існують роботи, присвячені аналізу флористичної лексики різних мов (Меркулова В.А., Рябко О.П., Абрегу А.Н., Копчева В.В., Коновалова Н.І., Панасенко Н.І., Почепцова Л.Д., Дж. М. Ірібаррен, А.Зулуага та ін.). О.В. Худенцова в своїй дисертації «Особливості фразеологічних одиниць з флористичним компонентом» зазначає: «...Представники флори виступають як особливі семіотичні знаки, що несуть

в собі певну культурну інформацію про ті властивості, які приписують рослинам в тій чи іншій країні» [Худенцова 2008, с. 10].

Таким чином, можна стверджувати, що лексичні флороніми в своєму змісті мають досить багатий культурний фон, в тому числі ціннісну складову, тому є унікальним фрагментом мовної картини світу. Більш того, рослинна символіка широко використовується в літературі, оскільки вона являє собою яскравий художній засіб.

1.3 Символічність відображення світу через флористичний простір

Відомо, що вирішальною характеристикою людини є його здатність до символізації. Відомий лінгвіст В. фон Гумбольдт дав опис символу, в якому синтезовано всі категорії, характерні для романтичної теорії мистецтва (саме тоді народилося це поняття): «символ - це одночасно виробництво сенсу і вираз невисказаного, для нього характерні нетранзитивність, мотивація, сінтеїзм; більш того, відмінність між двома поняттями пов'язується не з об'єктами тлумачення, а з позицією по відношенню до них» [Гумбольдт 2000, с. 250]. Символ являє собою знак дійсності, що несе крім предметно-образного значення інший, культурно більш цінний зміст, тому квітка - невід'ємний символ художніх творів, а також розмовних популярних виразів, часто стає компонентом-флоронімом, що входить до складу фразеологічних одиниць.

В даній роботі ми розглянемо назви квітів в іспанській мові як лінгвокультурні символи, а також як компоненти-флороніми стійких вираз та проаналізуємо реалізацію вибраних одиниць в іспанській мові.

При описі лінгвокультурного поняття «квітка» необхідно враховувати суттєву роль квітів в якості символів, які збігаються чи різняться в конкретних національних мовних картинах світу. Існує кілька визначень

терміна «символ». В.І. Даль вважає, що «символ (від грец, скорочення, перелік, повна картина) - сутність в небагатьох словах, знаках» [Даль 1978, с. 185]. Для С. С. Аверинцева «Символ в мистецтві - універсальна естетична категорія, що розкривається через зіставлення з суміжними категоріями - образа художнього, з одного боку, знака і алегорією - з іншого» [Аверинцев 1987, с. 378]. На думку А. Ф. Лосєва, символ містить в собі «узагальнений принцип подальшого розгортання згорнутого в ньому смислового змісту, тобто символ може розглядатися як специфічний фактор соціокультурного кодування інформації і одночасно - як механізм передачі цієї інформації» [Лосєв 2001, с.389].

Якщо згадати семантичний трикутник Ч. Огдена і А. Річардса, отримаємо три складові значення будь-якого слова як лексичної одиниці: символ, думка, річ. Ми згодні з думкою М.С. Гревцева про те, що денотат (сигніфікат) при наявності референта утворює поняття, денотат (сигніфікат) при відсутності референта є образ, а референт без денотата (сигніфікат) становить символ [Гревцев 2001, с. 6]. Наприклад, лінгвокультурне поняття квітка представляється в наступних змістовних формах: поняття - рослина, образ - цвітіння, символ - краса (успіх, процвітання).

Можна вважати символ проміжною ланкою в ієрархії знакових відносин, слугуючи своєрідним містком від конкретного до абстрактного на шляху категоризації світу [Кравченко 2001, с. 107]. Сутність же символу полягає в об'єднанні різних сторін дійсності в єдине ціле в процесі семантичної діяльності в тій чи іншій культурі. Більш первинне уявлення про символ також пов'язано з ідеєю якогось змісту, яке, в той же час, є планом вираження для іншого, ширшого змісту. Основними ознаками цього поняття є: образність (в основі символу лежить образ), вмотивованість, комплексність змісту, багатозначність, розпливчастість кордонів значень в символі, архетипність символу (здатність зберігати в згорнутому вигляді виключно великі і значні тексти), його універсальність в окремо взятій культурі [Маслова 2001, с. 98]. Ще однією відмінною рисою символу, на думку Ю.М.

Лотмана: «представляючи закінчений текст, символ може не включатися в будь-який синтагматичний ряд, а якщо і включається в нього, то зберігає при цьому смислову і структурну самостійність. Він легко вичленяється з семіотичного оточення і настільки ж легко входить в нове текстове оточення. Символ ніколи не належить якомусь одному синхронному відрізку культури - він завжди пронизує цей зріз по вертикалі, приходячи з минулого і йдучи в майбутнє»[Лотман 1987, с. 145].

Необхідно уточнити, що окремо взятий символ не може існувати, він цілком продукт людської свідомості. Свідомість же сучасної людини являє собою змішаний науково-міфологічний тип, що складається з декількох рівнів, кожному з яких властивий певний тип символів [Шелестюк 2004, с. 178]. Класифікація, запропонована даним автором, складається з 5 видів символів (прототипічні, архетипічні, стереотипні, світоглядні, індивідуально-авторські). Зупинимось на трьох, до яких, на наш погляд, можуть бути віднесені квіти:

1) архетипічні (міфологічні) символи, засновані на найдавніших міфологічних уявленнях про навколишній світ. Ці символи обов'язково містять міфологічну метафору, включаються в структуру міфу і носять явно древній, традиційний характер. Наприклад, біла лілія - чистота, троянда - горе і щастя, нарцис - самозакохана людина. Квіти, як і інші архетипічні символи, є продуктом різних культур, епох, часів, і мають таку властивість, як конкретність.

2) Індивідуально-авторські символи, в яких денотативне значення використовується для вираження некодифікованих авторських ідей, або в яких стійкий стереотипний і архетипічний зміст специфічно переломлюється. Наприклад, назви авторських казок і віршів, художніх творів: «Аленький квіточок», «Квітка-семицвітка»).

3) Стереотипні символи складають рівень «повсякденної» логіки у більшості людей будь-якої культури. Будучи частиною сигніфікату, стереотип служить «каркасом» багатьох денотатів. Наприклад, стереотипна

символіка квітки включає в себе райський стан життя, жіночу красу, ідею тимчасовості і крихкості. Напр. троянда розквітла – про дівчину, що стала гарною; лілія в долині - про кохану (бібл.).

Що є причиною появи символів в культурі? Згідно А. А. Потебні це відбувається за необхідності відновлювати власне значення слів, що забувається: калина - символ дівчини за тим же принципом, що і дівчина названа красною, за єдністю основного уявлення вогню-світла в словах дівчина, червоний, калина [Потебня 1989, с. 285].

Походження конотації символу можна також віднести до факту існування додаткової експресивно – емоціональної оцінки значення слова. Проте, в процесі комунікації саме конотація несе на собі основну інформацію. Це вторинне значення до того ж передає більшою мірою культурну інформацію, ніж денотат (денотат - сукупність стабільних значень, які дозволяють виділити і ідентифікувати предмет у ряді інших явищ і предметів навколишньої дійсності). Денотат, без сумніву, є культурною одиницею, але його значення, в тій чи іншій мірі, все-таки таке саме, як денотат в інших культурах (інакше був би неможливий переклад). Назвемо ми "троянду" - "una rosa" або "a rose", сенс від цього не зміниться. У той же час нерозуміння конотативного значення може ускладнити процес комунікації або навіть призвести до його провалу. Наприклад, слово «червона гвоздика». Денотатом буде "трав'яниста дикоросла і садова рослина з квітками різноманітного забарвлення". Цей денотат універсальний для всіх мов і культур, але при цьому червоні гвоздики несуть різне символічне навантаження в різних країнах. Наприклад, в Іспанії вона є талісманом, вберігає від злих сил і неприємностей, а також є символом пристрасті і вічного кохання. У слов'янських же країнах, навпаки, це символ пролитої крові воїнів, а також символ поминання покійних предків.

У людській свідомості символ існує у вигляді пучка традиційних і стійких індивідуальних символічних асоціацій, що закріпилися за цим образом в національному та індивідуальному концепті. Іншими словами,

слово - символ служить засобом вербалізації різних світосприймальних структур. Ми пропонуємо розглядати символічний зміст як одну зі складових структури розглянутої лінгвокультурної сфери, поряд з ціннісним, образним і понятійним прошарками.

Як зазначають вчені, головною функцією лінгвокультурного символу визнається його здатність відтворювати в своїй семантиці характерні риси національного менталітету представників певного лінгвокультурного простору, а отже квітка - це лінгвокультурний символ, тому що дозволяє досліджувати особливості культури народу, його цінності, традиції, реалії. Поняття «квітка» вимальовується з наступних (візуально «відтворюваних») визначень: Квітка - кольорова, а не зелена частина рослини, що має вигляд віночка з пелюсток, який оточують маточка з тичинками, що володіє певною красою і запахом, а також сама рослина з такими ознаками. Дане визначення відноситься до ядра поняття квітка. На периферії залишаються ознаки, що виділяються в процесі аналізу прислів'їв, приказок, стійких словосполучень, сленгу [Мусаева 2005, с. 34].

1.4 Квіткопозначення як національний символ

Відомий є той факт, що квіти в якійсь мірі є потайним феноменом, більш відчутно виявляючи свою символічну і соціальну важливість в традиційній культурі і менш - в цивілізації. Органічність їх входження в людський побут затуляє від нас масштабність їх духовного змісту. Фактично ж вони здавна є функціонально-семантичним центром, що об'єднує ряд сфер людської діяльності: середовище проживання, побут, фольклор і обрядовість, естетику, медицину, косметику та ін. Історія вивчення конкретних культур і цивілізацій показує, що квіти можуть брати участь і в формуванні центральних ідей, що визначають світосприйняття соціуму. По суті, квіти

ніколи не покидали своєї "центральної" в людській свідомості і суспільстві, і обрядового контексту, як в його релігійній, так і світській формі. Однак, обидві ці форми тісно пов'язані з різноманітними аспектами квіткової символіки.

Саме тому різні народи мають різне відношення до квітів, але захоплення ними є однаковим. Доречним буде розглянути символіку квітів у культурах трьох найвпливовіших цивілізацій, що стали базою для створення універсальної «мови квітів» або «селама» - це культури східних (Китай та Японія), європейських країн та Америки [Шарафадина, с. 24].

Мовний аналіз здатний дати особливо яскраве уявлення про культуру тієї чи іншої країни адже мова містить в собі картину світу, якою вона бачиться носіям мови. І в даному випадку вважається за необхідне деяким чином вдатися до дослідження деяких елементів мов названих вище культур, а особливо до японської, адже народ цієї країни придумав чимало унікальних прислів'їв про квіти. Вираз «лотос в бруду », сходить до стародавньої буддійської мудрості «лотос з бруду зростає, а сам залишається чистий». Приказка «на квіти буря» нагадує про мінливості долі, а фраза «опала квітка не повернеться на гілку»- про невороття любові або, часом, життя.

Інше явище культури - народні прикмети - також дозволяють судити про те, наскільки глибоко квіткова символіка проникла в повсякденне життя японців. Наприклад, одна з них говорить про те, що хворому не можна дарувати квітку в горщику, так як вважається, щотоді його хвороба «пустиє коріння». Японець також не стане нікому дарувати три квітки, так як одне з читань ієрогліфа «три» - ми, що може означати і «тіло». Зрізавши три квітки, людина тимсамим як би «завдає рану» тому, кому вони призначені, і може погіршити його хворобу. Чотири квітки не можна дарувати, так як слово «чотири» в японській мові має звучання сі, що співзвучно слову «смерть».

[Гаджиева 2006, с. 143]

У японському будинку обов'язково присутня одна важлива деталь - священна ніша токонома, що влаштовується в нерухомій стіні приміщення. Токонома - це духовний центр будинку. Тут може розташовуватися традиційна японська гравюра, або сувій з каліграфічно написаним висловом, девізом або віршем. Обов'язковим атрибутом токонома є невелика квітка композиція – ікебана - майстерність аранжування квітів, зведена японцями в ранг мистецтва. Невелика символічна композиція з квітів, що стоїть в токоноба, відіграє особливу роль в житті японця, адже вона дозволяє людині стати частиною світа природи. Перш цю важливу функцію виконував японський сад. У сучасному ж світі далеко не кожен японець може собі дозволити цю розкіш - мати у дворі будинку власний куточок природи, проте наразі саме ікебана виконує функцію священного проникнення в природу.

В Японії існує унікальна традиція ханами - милування цвітінням рослин. Залежно від сезону японець може стати свідком цвітіння конвалії, соняшнику, гвоздики, тюльпанів і безлічі інших рослин, які ростуть на території Японії. Перший раз в році ханами відбувається в кінці лютого - початку березня в префектурі Сідзуока, коли розквітають сливові дерева. Про час проведення чергового ханами повідомляють спеціальні журнали і передачі на радіо і телебаченні. Однак в першу чергу ханами безумовно пов'язується саме з сакурою. Говорячи «хана», слово, яке дослівно перекладається на українську мову як «квітка», японці дуже часто мають на увазі саме квіткусакури, адже вважається, що саме вона є втіленням душі Японії.

Щорічно в кінці березня в Японії проходить свято милування квітучими камеліями тоді ж влаштовується свято ліхтарів. В цей день в храмах проводяться служби, а могили прикрашають квітами і запаленими ліхтариками. Звичай прикрашати кладовища камеліями виник через те, що листя камелії залишаються зеленими і свіжими цілий рік. Помилуватися начарівне і одночасно сумне видовище в міста приїжджають і туристи, і корінні японці; з сіл з'їжджаються садівники і привозять зрубані куці камелій

на продаж. Якщо співвіднести цей звичай з європейською культурою, то він нагадує традиційну установку різдвяних ялинок. Відомо також, що квітка камелії «почесною гостею» на чайних церемоніях. Вона частовикористовується в ікебанах в якості доповнення до соснової гілки, яка уособлює міцність і довговічність. При цьому сама квітка камелії символізує ніжність і любов. [Сэнсом, с. 358]

Неможливо не згадати про культуру іншої східної країни, що захоплюється квітковою символікою – Китай. Кожна квітка в культурі Китаю наділяється особливим значенням, адже у китайському стереотипному мисленні одні квіти уособлюють жіноче начало інь, як, наприклад, хризантема, а інші - чоловіче начало ян, як півонія. Саме квітку півонії тут шанують вище всіх інших квіток, вважаючи символом країни. Тут вона культивується вже понад півтори тисячі років. У 1903 році півонія була проголошена національною квіткою Китаю, тому тут вона справедливо вважається царицею квітів. Півоніями особливо славиться стародавнє місто Лоян, «столиця дев'яти династій». Вважається, що лоянські півонії найкрасивіші в світі. Кожного року в місті проводиться Фестиваль півоні, що триває десять днів, з 15 по 25 квітня. Місто наповнюється півоніями, влаштовуються гала-концерти, виставки півоній, картин, каліграфії, ліхтарів, семінари по культивуванню півоній, ділові переговори, святкові банкети і кулінарні виставки.

Тут слід зазначити, що не тільки в Лояні, але на території всього Китаю існує звичай, коли наречений, роблячи пропозицію нареченій, дарує їй півонію. Беручи подарунок, дівчина погоджується вийти заміж. Китайці вважають, що півонії приносять щастя в будинок, примножують багатство і зберігають любов. Крім того, півонія може уособлювати перемогу над деспотичними силами: на початку квітня в Китаї, коли не цвіте ще жодна рослина, і все навколо сіре і неживе, природа раптом вибухає цвітінням прекрасних півоній. Тому, півонія також вважається символом весни. [Кравцова 1999, с. 256]

У фен-шуй півонія є найважливішою квіткою. Вважається, що під час цвітіння півонія привертає добробут, тому її намагаються вирощувати поруч з будинком. В середині будинку можна розміщувати букети півоній, а також їхнє зображення, розташовуючи їх на південному сході. Найбільшою силою володіють деревовидні півонії, особливо сорти з невинно білими квітками і бордово-кремовою плямою біля основи.

Інша одна з найпопулярніших і найважливіших квіток для Китаю є хризантема. У Китаї було виведено близько трьох тисяч найнезвичайніших сортів хризантем. Назви цих сортів наочно демонструють, з якою повагою і пошаною китайці відносяться до стародавньої квітки - «Танець золотого вітру», «Темне полум'я», «Вогонь під покривалом із золотих ниток», «Кігті білого дракона». Завдяки різноманіттю і надзвичайно пізнього цвітіння, хризантема отримала в Китаї загальне визнання.

Саме той факт, що хризантема в гордій самоті розпускає свої яскраві квітководі, коли увесь сад вже змертвів в передчутті зими, породив безліч символічних значень її образу в культурі Китаю. Хризантема - перш за все символ осені - її місяцем вважається жовтень. Образ квітки асоціюється з урожаєм і достатком, з багатством. Як втілення даоської досконалості хризантема символізує осінній спокій, холодну велич. Стійка осіння квітка, що витримує холод і продовжує цвісти взимку, є символом довголіття. Оповита інеем хризантема втілює бадьорість і душевний спокій в літні роки.

Хризантема також може виступати символом вченості. Інше її значення - радість, безтурботне життя. У Китаї набув поширення звичай дарувати один одному на свята жовті хризантеми - уособлення безхмарного щастя. Також тут є свято, присвячене осінній квітці. Воно відзначається дев'ятого числа дев'ятого місяця за місячним календарем. Одночасно це свято є святом людей похилого віку. [Малявін 2003, с. 174]

Інша культура, навіть інший континент, звісно, має інакше ставлення та інакшу символіку квітів. Розглянемо квіткову культуру континентів Америки. Відомо, що в 1986 році Конгресом США було прийнято рішення

про визнання троянди квіткою-символом США. У законі, яким троянда оголошується символом США, говориться, що американці завжди любили квіти, якими Бог прикрашає їхню землю. Найчастіше будь-якої іншої квітки, вони тримають в руках троянди, як символ життя, кохання, відданості, краси і вічності. Щоб сказати про кохання чоловіка і жінки, про любов до людства і Бога, про любов до своєї країни, американці, які говорять на мові серця, скажуть це з трояндою. Символічно, що сороковий Президент США Рональд Рейган підписав резолюцію, що закріплює за трояндою статус офіційного квіткового символу США в Рожевому саду Білого дому. Неможливо не згадати, що також квіти троянди - символ штатів Нью-Йорк і Оклахома, а дика троянда - символ штатів Айова, Джорджія і Північна Дакота. [Раевский 2017, с. 45]

Країни Латинської Америки відрізняються різноманіттям квіткової символіки, що пов'язано, в першу чергу, з багатством форм світосприйняття та з великою кількістю країн, кожна з яких має свій національний квітковий символ, що може бути навіть дивакуватим для європейської культури. Наприклад, в Аргентині 2 грудня 1942 року в якості національної квітки на державному рівні була затверджена еритрина, що отримала свою назву від грецького слова «erythros» - червоний. Зрозуміло, затверджена в цій якості еритрина була не на порожньому місці, адже це найулюбленіша аргентинцями рослина і національна гордість країни. По-іншому еритрину за безліч яскраво-червоних суцвіть і своєрідний їх блиск називають кораловим деревом, а найпоширенішим і найбільш привабливим серед усього сімейства є так званий «півнячий гребінь», або «Сейбо», як його ласкаво називають місцеві жителі. Цікаво, що сусід Аргентини Уругвай також вважає еритрину своєю національною квіткою.

Відомо, що Куба завжди прагнула й прагне до свободи, це основний мотив культури цієї країни. Тож, білосніжна квітка маріпоса в якості національного квітки Куби була прийнята в 1936 році. Дами, які співчували боротьбі за незалежність, прикрашали маріпоса свої костюми і головні убори.

Білизна квітки трактується як символ чистоти ідеалів незалежності, а також символ миру. Білий колір також присутній на національному прапорі Республіки Куба.

Квітка-емблема Чилі, копіуе - одна з основних асоціацій у чилійців з їх батьківщиною. Горда і прекрасна, ця квітка несе в собі значення більше, ніж може здатися на перший погляд. Квітки-символи Чилі, добре впізнавані на вишивках в національному костюмі. Рослина-ендемік Чилі знаходиться під загрозою зникнення і охороняється державою за Законом Лісу "Ley de Bosques": її заборонено зрізати і продавати в будь-якому вигляді. Для народу Копіуе - символ радості, дружби і вдячності. Священна квітка вважалася стародавніми племенами емблемою мужності і волі, а закоханими - духом-охоронцем їх любові. Тож, підсумовуючи вищезгадане, для чилійця копіуе є найголовнішою квіткою, найкрасивішою і улюбленою, яскравим національним символом.

Життєво важливим національним символом Мексики стала жоржина, або ж як вона називається за міжнародною номенклатурою, квітка далії. Історія жоржин корінням сягає часів ацтеків, імперія яких розташовувалася на території сучасної Мексики. Жоржини присутні в культурі і побуті мексиканських індіанців, про що свідчить, наприклад, перше з знайдених зображень жоржини, що датується 1410 роком. Імовірно жоржини у ацтеків символізували вождя племені. У міфології індіанців червоний жоржин прикрашав корону Бога Війни, який вимагав жертвопринесення.

Зараз на території колишньої імперії ацтеків розташовується Мексика. Країна успадкувала не тільки географічне місце розташування, але традиції, історію, природні ресурси. У 1963 році президентом Мексики було прийнято постанову про визнання жоржини національною квіткою країни. Цього рішення дотримуються по сьогоднішній день, і національна квітка Мексики, розкішний жоржин, можна зустріти там повсюдно. Мексиканці пишаються тим, що подарували світові не тільки красиву, а й корисну рослину. До відкриття в 1923 році інсуліну, витягнутою з бульб речовиною (Атлантичний

крохмаль, або діабетичний цукор) лікували діабет і туберкульоз у багатьох країнах світу. Зараз, одержуваний з бульб інулін використовують при діагностиці печінки і нирок. У деяких сучасних кухнях Мексики в їжу, як і раніше, вживають бульби жоржини (штат Оахака), з пелюсток жоржини *Dahlia pinnata* роблять салати. По всій Центральній Америці з обсмажених бульб або сухих пелюсток жоржини готують напій Дасора - альтернатива кави і чаю. Тож, як висновок, національна квітка Мексики, жоржин, прославляє свою батьківщину, як і раніше, починаючи з часів, коли вона вперше покинула землю ацтеків. [Колесов 2016, с. 372]

Для більш повного огляду квіткової символіки різних культур світу, розглянемо найбільш близьку для слов'янських народів європейську символіку флори. Про народні символи складено багато пісень і легенд, вони використовуються в обрядах, звичаях, їх вишивають на сорочках, рушниках, адже народні символи – це наші святині. Представляється доречним згадати про багату українську культуру, що має безліч символів, насамперед тому, що нашій країні довелось пережити багато історичних перепетій на дорозі до європейського становлення. Тож, до флористичних символів відносяться мак, барвінок та чорнобривці. Вони здавна уособлюють красу України, духовну міць народу, засвідчують любов до рідної землі. Квітку барвінка назвали так на честь кохання юнака Бара і дівчини Вінки. Ним прикрашають весільний коровай, його садять біля хати, його вплітають дівчата у віночок, адже барвінок є символом кохання. Ця прекрасна квітка зеленіє навіть під снігом, тож є непорушним символом скорого весняного тепла.

Українці пов'язували значення квітки маку з молодістю і красою, саме тому маками прикрашали вишиванки незаміжніх дівчат. Мак також вважався символом роду, так як в його голівці поміщається сімсот, сімсот дві або сімсот три зернини. Саме завдяки ідеї родючості мак часто використовували як обрядовий атрибут в сімейних і календарних святах. Вишивальниці особливо любили зображувати макові квіти на жіночих сорочках. Їх також часто поєднували з іншими популярними в Україні квітками – волошками. А

вінок із червоних маків є символом дівочої чистоти, його порівнюють з білим світом. Макові квіти символізують здоров'я, радість, дівочу красу і чистоту, а водночас — також є символами сну і смерті. Квіти маку вплітали у косу, щоб голова не боліла і щоб волосся було пишним. Віддавна люди вірили, що мак захищає від усілякого зла. Освяченим маком на Маковія (14 серпня) і по сей день осівають людей і худобу.

В українській мові існує безліч прислів'їв з назвою цієї квітки, наприклад, з квітучим маком порівнюють юнака-молодця. Незрілий мак дурманить голову, а тому став натяком на глупоту: «Їж, дурню, бо це з маком». Мак має чарівну силу, яка захищає від усякого зла: «Як мак незчисленний — так рої бджіл вкриватимуть усі дерева», — кажуть, коли подають страви з маком.

Як не згадати про дивну квітку чорнобривець, бо ж по суті — «чужинець», а став чи не найріднішим, збагатив культуру, духовність, став одним із символів українського народу, який уособлює дитинство, рідну матір і батька, рідну оселю. Вони настільки поширені в Україні, що аж не віриться — кілька століть тому наші давні предки не знали, що такі квіти взагалі існують. [Григорьева 2005, с. 76]

Та необізнаність наших пращурів не дивна, адже батьківщиною чорнобривців вважають Центральну Америку, а точніше, Мексику, де ці квіти культивували місцеві індіанські племена ацтеків та майя. Їх вирощували як лікарські та культові рослини, яким приписували різні магичні сили та властивості, використовували у певних релігійних обрядах. Навіть існувала цікава легенда про те, що чорнобривці вказували на місце знаходження золотого розсипу скарбів у землі. Напевне, саме це і привернуло до них увагу іспанських конкістадорів, які привезли насіння чорнобривців до Старого Світу. Коли з'явилися ці рослини в Україні, невідомо, але назву вони отримали за незвичайні кольори квітки: пелюстки чорнобривців помаранчеві з чорними, як брови, обідками на краєчках. Краса та цілющі властивості сприяли тому, що вони швидко поширилися та стали

дуже популярними. Немає України без білої хати і чорнобривців, які милують око до сивих морозів, тому десь в чужих краях, побачивши їх, завжди згадуємо про рідну землю. Для матерів же чорнобривці – символ синівської чоловічої сили, святості, чистоти, хлоп'ячої краси й добра. А діти пов'язують ці квіти з образом матері, для них це символ отчого дому, материнської любові, Батьківщини. [Григорьева 2005, с. 79]

Чорнобривці згадуються як в українських народних піснях, так і в сучасних авторських, а пісня композитора В. Верменича на вірш М. Сингаївського «Чорнобривців насіяла мати...» стала пісенним реквіємом поета не тільки його матері Уляні, а й усім українським матерям.

Підсумовуючи усе вищезгадане, можемо зробити висновок, що квіти є невід'ємною частиною кожної культури, кожного народу. Квітка - це той образ, який ідеально підходить до життєпису будь-якої людини, адже яка людина, така і квітка. Тому квіти відіграють таку важливу роль навіть в самих дрібницях, складових життя людини. Народи зуміли вловити і розвинути цей зв'язок, і тепер образи квітів оточують їх всюди, наповнюючи життя сенсом.

РОЗДІЛ 2. ФЛОРОНІМИ У ВІДОБРАЖЕННІ ЦІННІСНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ІСПАНСЬКОЇ КАРТИНИ СВІТУ

2.1 Флористичні назви як важлива складова іспанської лінгвокультури

Ментальний простір носія мови відчутно проявляється в лексико-символічних перевагах, адже денотативний код культури є переважно вибіркоким. В іспанській мові серед доленосних для менталітету денотатів висока питома вага лексики, яку ми дозволимо собі назвати природною. Це слова-дескриптори рослин, звірів, птахів, комах, частин тіла та внутрішніх органів людини (і тварини). Нам важливо простежити найбільш уторований шлях, по якому просувається метафоричне перетворення їх семантики. Специфічна взаємодія цих лексем, яка закріплюється у вигляді символу, несе в собі важливу інформацію про національне світовідчуття.

Засоби мови відображають об'єктивний світ в суб'єктивних градаціях: від важливого до незначного. Важливі моменти представлені асоціативною сферою, багатою лексичною полісемією, ідіоматикою, а також фразеологією. Іспанська мова - мова радісної образності і образотворчості, що оспівує все земне і в першу чергу - людину у плоті - *de carne y hueso*. А, наприклад, наша рідна українська мова бачиться як мова бездонна, що вистраждала саму себе, мова депресивної духовності, яка зневажає плоть. Іншими словами, те, яким постає людина за відомостями, що надаються мовою, дозволяє судити про те, якою людина бачить світ, якою є людина в культурно-пізнавальному просторі, формує, в кінцевому підсумку, етнічну ментальність. Для створення абстрактних і ємних значень кожна мова вибирає свої образи. В іспанській мові впадає в очі тяжіння до тілесних, природних або харчових образах. У нашій роботі перед усім будуть розглянуті саме природні образи,

що цілком дозволяють заглибитися у світ квіткової іспанської лінгвокультури.

Багато країн світу можуть похвалитися своїми красивими квітами і рослинами, які стали для них чимось особливим і перетворилися в символи держави. Королівство Іспанія в цьому плані не виняток - країну сміливо можна назвати Королівством Прекрасних Квітів. Є у Іспанії свої улюблені квіти і кольору, свої символи і аромати. Завдяки безпосередньому спілкуванню з іспанськими жителями була знайдена інформація про традиційні іспанські квіти, легенди їх походження та відношення іспанців до них, чи є це дійсно така важлива частина їх життя?

Не піддається ніяким сумнівам, що жодне свято, жодне побачення, жодне офіційне торжество не може обійтися без такої яскравої і значної частини як квіти. І для кожного свята або зустрічей є традиційними певні квіти або ж букети з них, адже відомо, що вони мають свою мову – «мову квітів», якою наразі користується чи не увесь світ. Чи можна її вважати міжнародною? У певному сенсі так, але вона не є універсальна, бо кожна країна та нація має свої відмінності саме у символізації квітів. Так, з античних часів квіти асоціюються з райським станом життя і з жіночою красою, а також з ідеєю тимчасовості і крихкості. Відома також асоціація з зірками: квіти - це земні зірки. Розкриття бутона в квітку асоціюється з творінням - з проявом енергії, що йде з центру назовні, що також є маніфестацією енергії сонця. Як і зірка, квітка є образом Центру і архетиповими образами душі. Вінок, будучи знаком квітки і кільця, - позначає удачу, родючість і посвячення. Греки і римляни на свята покривали голову вінками. Вінок також позначає зв'язок двох світів - про що свідчать похоронні вінки. Символічним є і забарвлення квітки. Помаранчеві і жовті квіти зв'язуються з сонячною символікою. Червоні - з пристрастю. Блакитна квітка символ недоступного - алюзія на містичний центр, аналогічно Граалю.

Для того, щоб розглянути глибше саме асоціативний простір флористичних назв в іспанській культурі, звернемося до семантичного поля

«Flores» та виділимо з його гіпонімів не тільки традиційні для Іспанії квіти, але й найбільш актуальні й популярні завдяки безпосередньому опитуванню та пошуку у словниках. Відомо, що в Іспанії традиція використання квітів є досить поширеною, оскільки їх зазвичай використовують як прикрасу або як подарунок. Також дуже характерно робити квіткові подарунки або оформлення на певних вечірках або релігійних святкуваннях, тому флористичний сектор Іспанії дуже розвинений, адже клімат цієї країни дозволяє вирощувати безліч квіткових сортів, які легко розводити в різних регіонах країни. Згідно опитуванню та різним традиціям, було виявлено, що гвоздики та троянди є двома найважливішими квітками Іспанії. Взагалі, гвоздика - це національна квітка, тому вона завжди відзначається серед найбільш затребуваних для бажаючих прикрасити своє свято. Зі свого боку троянда є не лише лідером продажів, оскільки вони є найбільш затребуваними подарунками, але і вважається однією з найкрасивіших квітів в Іспанії. Букети з троянд щороку стають найбільш емоційними подарунками до Дня святого Валентина, але вони також є прекрасним варіантом до Дня матері чи для того, щоб здивувати кохану людину на день народження.

Існують також інші гуляння, в яких квіти Іспанії набувають великої популярності. Наприклад, у Каталонії традиція дарувати квіти, зокрема рози та гвоздики, в День книги глибоко вкорінена серед населення, тому квіти як подарунок в Барселоні на цю дату є одним з найбільш поширених варіантів. Під час квітневого ярмарку в Севільї квіти також є важливими для прикраси або як доповнення до одягу, як чоловічого, так і жіночого. А традиційний ярмарок Сан-Ісідро в Мадриді, де центральна сцена повністю прикрашена гвоздиками – це неймовірне видовище не лише для туристів, але й кожного року для жителів країни, які обожнюють червоний насичений колір гвоздик. Майже для всіх іспаномовних країн є близьким Свято Троянди та Гвоздики, яке організують молоді люди для цікавих і нових знайомств. Ці дуже очікувані вечірки проходять між вереснем та жовтнем і вони мають певну і важливу для свята традицію: молодий чоловік дарує троянду панночці, яка

пішла з ним танцювати, а молода жінка дарує йому гвоздику. Чи то на знак дружби чи на знак любові - невідомо, але факт, що ця традиція з'єднала немало самотніх сердець.

Релігійна традиція, що присутня в іспанській культурі, тісно пов'язана з квітами. Наприклад, на паломництвах в Ель-Рокіо в Андалусії символами цієї традиції є також гвоздика, на кладовищах по всій Іспанії в День мертвих або дарування до Вирген-дель-Пілар в Сарагосі. Саме на це свято квіти, а особливо гвоздики та рози, являють собою родзинку урочистостей та найбільший прояв народної відданості Богородиці. О 12:00 дня проводиться дарування, під час якого тисячі людей з різних куточків світу, одягнених в арагонський регіональний костюм, приносять букети або квіткові композиції на Пласа-дель-Пілар, де розміщено зображення Богородиці поверх великої металевої конструкції, на якій квіти кріпляться таким чином, що кольорові квіти розміщуються в нижній її частині, а у верхній частині утворюють мантию Богородиці з червоних або білих квітів відповідно до року, чергуючи обидва кольори. Про велике народне сприйняття та відданість цьому святу свідчать сотні груп, що були зареєстровані останні роки, і понад дванадцять годин, що триває парад, а також той факт, що наприкінці ХХІ століття було навіть створено віртуальне приношення, куди громадяни можуть надсилати СМС, щоб розмістити квіти біля ніг «віртуальної Богородиці».

Також, згідно зі статтею в інтернет-виданні «Laverdad», що повідомляє про традицію на день Сан-Хорхе - 23 квітня, цей день відзначається в різних автономних громадах Іспанії, таких як Каталонія, Арагон та Балеарські острови. У цей день традиція полягає в тому, що чоловік дарує червону троянду своїй партнерші, хоча цей прекрасний жест вже давно поширився, так що брати дарують червоні троянди сестрам, а батьки - дочкам. Саме у цій традиції червона троянда пропонується як жест прихильності та поваги до жінок.

Інша версія використання назви квітів пропонується в Валенсії, де флоронімом margaritas називаються люди, що прийшли на PlazadeMargarita

святкувати щорічний захід до вшанування Святої Маргарити, як повідомляє інтернет-видання Ganasdevivir. Для цього свята є традиційним його проведення декілька днів, кожен день має свою обов'язкову програму. Відомо, що в Іспанії такі заходи не обходяться без традиційних страв, серед яких найтипівішими є персики у вині, що подаються в скляних стаканах.

Як висновок, дослідження показало, що квіти для Іспанії є важливою частиною їхнього життя, культури і релігії зокрема, квіти навіть дають життя новим іменам, міфічним персонажам, символам, назвам міст і садів. Вшанування рослинного світу є однією з пріоритетних рис іспанського менталітету, адже природа глибоко вкорінена в їхню культуру, що було доведено вище.

2.2. Асоціативні ознаки іспанських флоропозначень у формуванні лінгвокультурологічного простору мови

Розглянувши різні аспекти використання квітів у культурі Іспанії, виникає питання, чому деякі квіти частіше з'являються у традиціях, а деякі – ні? Які фактори вплинули на таку вибірковість? Досліджуючи традиції, що пов'язані з квітами, було звернуто увагу на легендарне походження квіток, що мають велике місце у культурі. Згідно з цими легендами, були визначені асоціативні ознаки флоронімів, що утворюються в ментальному мисленні іспанців, і завдяки цим даним були обрані найтипівіші та найтрадиційніші квіти для Іспанії.

Як повідомляє іспанське видання інтернаціонального ресурсу NationalGeographic, асоціація троянди з відродженням виникає завдяки легенді про святого Георгія. Вона розповідає, що в одному з регіонів стародавньої Іспанії королівство лякала присутність агресивного дракона. Мешканці міста намагалися уникнути нападів драконів будь-якою ціною, і таким чином було

вирішено щоденно пропонувати двох звірів у жертву, щоб заспокоїти голод дракона і не допустити нападу на населення. Але тварини стали дефіцитними, саме тоді дракону запропонували не лише ягня, а й людину, яку обрали лотереєю. Сім'я, яка на жаль втратила одного зі своїх членів, отримала компенсацію всілякими статками. Одного разу вибір пав на королівську родину, і принцеса була обрана для задоволення голоду страшного дракона. Коли вона чекала смерті в печері, де жило це чудовисько, з'явився святий Георгій, який встромив меч і вбив дракона. Легенда стверджує, що червона троянда проросла з крові дракона, і цю квітку святий Георгій подарував принцесі. Той факт, що червона троянда проросла з крові померлого монстра, безпосередньо пов'язує цю квітку з поняттям відродження та життя після смерті. Це також означає перемогу над болем і смертю.

Інша відома легенда пов'язана з найріздвянішою квіткою Іспанії – *rosa de Navidad* або *rosa de invierno*. Як повідомляє інтернет - видання іспанської газети «El País» у своїй статті «Los clásicos básicos navideños», де згадується назва *rosadeNavidad* як абсолютний символ різдвяних свят. Це значення квітка отримала не лише тому, що зацвітає взимку, але і тому, що має давню легенду про своє походження. Тож, як стверджує біблейська історія, покірна пастушка вирушила до Вифлеєму, щоб побачити новонародженого немовля Ісуса. Оскільки їй нічого було брати з собою, вона хотіла зрізати по дорозі кілька квітів, але сніг усе вкрив, і пастушка не знайшла ні однієї квітки. Стурбована, приїхавши до Вифлеєму, вона почала плакати, і коли її сльози падали на сніг, з них росли красиві квіти. Так народилася Різдвяна троянда. Правда полягає в тому, що квіти зимової троянди красиві, ніжні, життєрадісні та сміливі, бо поки інші чекають прокидання сонця та тепла, різдвяні троянди наважуються цвісти в холодну зиму, навіть з'являючись посеред снігу.

Не можемо не згадати про ще одну з найпопулярніших квіток в іспанській культурі – тюльпан, який також має свою унікальну символіку

завдяки різноманітним кольорам, кожен з яких вміє «говорити». Відомі як "вісники весни", тюльпани надають особливий штрих у цю пору року своїми яскравими фарбами та вишуканістю. Факт, що тюльпани як вид родом з Персії та Туреччини, а отже ця квітка несе в собі арабську пристрасність, що так знайома іспанській культурі. Тому ця квітка ідеально підходить для подарунку своїй коханій людині – за даними статті «Lostipilanesenlaboda» в інтернет-виданні «Qué deflores» в Іспанії є поширеною традицією дарувати тюльпани саме на сталеве весілля тому, що кохання у цю пору стає неймовірно міцним і тюльпани скріплюють могутній зв'язок між чоловіком і дружиною. Саме тому є таке повір'я, що ці квіти є непохитним символом "ідеальної любові".

Необхідно зазначити, що ще одним флористичним символом іспанської культури є квітка маку. Неймовірно тендітна та легка, з тоненькими пелюстками, що нагадують бархатний рум'янець щік ніжної дівчини. Саме тому в Іспанії можна часто зустріти жінок з ім'ям Amapola, адже воно дуже жіночне і м'яке: «Nombres como Arena Movediza, Poozitunga, Quilín, Motemey, Amapola, Milatún, Hecho en Chile, Sol y Medianoche, Andrés y Ernesto Metro, Brian Damag» (Corpes). Але насправді ця квітка несе в собі тяжкий зміст, не дивлячись на її легкість. Мак завжди росте там, де є люди – на окультованих полях, на дорогах, усюди, куди торкається рука людини. Як зазначає газета «Ganasdevivir», за іспанським повір'ям, то померлі родичі нагадують так про себе, постаючи у вигляді квіток. Хоча цей факт такої «любові до людей» з легкістю пояснюють вчені – маки ростуть там, де багато добрива та нітратів, що дають змогу їм розвиватися і заселяти цілі поля, адже ці квіти забирають більшість речовин, що призначені для культур.

Наступною квіткою, що є популярною в Іспанії, є маргаритка або ромашка. Свою назву "маргаритка" квітка отримала від грецького слова margarites - "перлина". Це чуттєві квіти кохання, бо хто ж не відривав пелюстки від ромашки, щоб дізнатись, чи любить тебе та людина, в яку ти закоханий? Ромашки родом з Канарських островів – це істинно іспанська

квітка, що належить до родини нігтиків, хризантем тощо. Відомо, що в Іспанії Margarita є дуже популярним ім'ям, адже квіти маргаритки тісно пов'язані з жіночністю, скромністю і любов'ю. Навіть романтичні лицарі, для яких Діва Марія служила ідеалом, вибрали маргаритку в якості своєї квітки. За звичаєм закоханий лицар підносив пані серця букет маргариток. Якщо дама вирішувалася відповісти "так", вона вибирала з букета найкрупнішу маргаритку і дарувала її чоловікові. З цього моменту йому було дозволено намалювати на своєму щиті маргаритки - знак взаємної любові. Але якщо пані перебувала в нерішучості, вона сплітала з маргариток вінок і віддавала його лицареві. Такий жест не вважався категоричною відмовою, і часом до кінця свого життя володар вінка з маргариток чекав прихильності жорстокої пані.

Не можемо не згадати про квітку, що має досить трагічну історію – нарцис. Квітка нарциса названа на честь історії дуже гарного молодого грека на ім'я Нарцис, якого за його марнославство карали боги. Легенда стверджує, що Нарцис був дуже привабливим чоловіком, який привертав увагу жінок і чоловіків, всі вони закохувалися в нього, проте він не відповідав нікому своїм коханням і жорстоко зневажав їх. За таку поведінку Нарцис був проклятий богами, і він закохується сам у себе і в відчаї не може торкнутися свого відображення, боячись пошкодити його. Як наслідок, він помирає від незмоги бути з «коханим». Там, де було його тіло, народилася квітка, яка назавжди отримала назву Нарцис. Але віддаляючись від цієї легенди, також поширена інша версія сприйняття квітки нарцису. Будучи однією з перших, яка зацвітає наприкінці зими, кажуть, що саме ця квітка сповіщає іншим рослинам про прихід весни, і саме тому вона має форму труби. Як інформує статистика найчастотніших імен, в Іспанії батьки дуже люблять називати своїх новонароджених хлопчиків ім'ям Narciso, яке поєднує в собі переваги двох легенд – красу першої і честь і важливість другої.

Важливо також згадати, що з такою багатозначною квіткою і ім'ям пов'язано незабутнє і дуже популярне свято в Каталонії – Fiesta de San

Narciso. Fiestas de San Narciso, що проводиться щороку в кінці жовтня (конкретно з 25 жовтня по 3 листопада) - це найголовніше свято Жирони, яке віддає шану покровителю каталонського міста. За інформацією з іспаномовного інтернет-ресурсу National Geographic, у цьому випадку фігурою честі є Святий Нарцис або Сан-Нарцисо, який був єпископом Жирони на початку IV століття, який захищав місто від атакуючих сил Бургундії Філіппа II, як каже легенда вже будучи мертвим, у тринадцятому столітті, пославши на них хмару з москітів, для того, щоб відлякати їх. Фестиваль Сан-Нарцисо відзначається 29 жовтня, але одного дня, як відомо, каталонцям недостатньо: місто стає незабутньою вечіркою за тиждень до і після, з постановою більш ніж 200 подій: концертів та визначних традиційних святкувань Каталонії, починаючи від каталонських парадів та танців і закінчуючи концертами відомих поп-зірок на відкритому повітрі. Насправді, каталонські традиції з кожним роком лише процвітають - від параду «los gegants» (гігантських фігур пап'є-маше) та «los capgrossos» (великих голів пап'є-маше, які носять на плечах учасників параду) до танцю сардани, який є важливим символом каталонської культури, єдності та гордості.

Істинно іспанською квіткою також є квітка мигдалю. Його цвітіння неймовірно красиве, з ніжними рожево-білими пелюстками, з важливою і давньою символікою. Про походження цієї квітки є багато думок: одні вважають, що вона походить з Малої Азії, інші думають, що з Персії, останні – що їх родина це Піренейській півострів. Давньогрецька легенда розповідає, що одна з дочок короля Мідаса, звана Філіде, закохалася в Акаманта, солдата, який залишив її через війну. Через деякий час Філіде думає, що Акамонт помер, і вона сама помирає від болю за втрату. Зворушена смутком молодої жінки, богиня Афін перетворює труп на мигдалеве дерево. Наступного дня корабель Акаманта, який затримався, прибуває на узбережжя, і Акамонт, дізнавшись про горе, біжить до лісу, щоб оплакати свою кохану. Побачивши коханого, Філіде із своєї нової форми дерева раптово зацвітає, щоб потішити його. Ось чому цвітіння мигдалю означає:

вічне кохання, любов поза смертю або втіху бути коханим. Потрібно згадати, що назва квітки мигдалю походить від терміну семітського походження, зокрема сирійського, «ha-migdala», що означає «красиве дерево», отже, воно перейшло до латинської мови (аміндала - це варіація від amygdāla) і залишилось в мові як "amygdala", і разом з арабською версією цього слова, mandorla, дає життя піренейському слову almendra.

В Іспанії обожають квіти мигдалю, це символ не лише культури, але й економічного росту, адже саме Іспанія є одною з небагатьох країн світу, що масово вирощує мигдаль. За статистикою, кожного року плантації мигдалю ростуть (наприкінці 2018 року було нараховано більш ніж 600 000 гектар плантацій, і ця цифра лише росте).

Важливою для культури Іспанії квітка мигдалю є і тому, що щороку кожного лютого у містечку Техеда відзначається свято Fiesta del Almendro, яке разом з Карнавалом є одним із найдавніших святкувань на Канарських островах. Як зазначає іспаномовний інтернет-ресурс Wikipedia, цю традицію розпочала група молодих людей, що проживала у Техеді у 1970 році, і з тих пір це свято все частіше відвідують жителі островів та допитливі туристи, які приїжджають насолодитися цією подією. Відомо, що містечко Техеда, яке знаходиться в Лас-Пальмасі, - це унікальне канарське місто, яке належить до Асоціації найкрасивіших поселень Іспанії.

На фестивалі, присвяченому цвітінню мигдалю проходять концерти традиційної музики, танців та заходи по створенню кулінарних шедеврів з мигдалю – і це лише частина заходів, адже багато ідей святкування приносять з собою і туристи, і місцеві жителі. Також тут ніколи не бракує місця для народного промислу та мистецтва, тому що канарці поважають свої давні традиції та намагаються просувати їх завдяки підтримці Асоціації найкрасивіших поселень Іспанії. Адже наразі мрія організаторів - це ввійти до списку не лише регіональних, а й також до національних туристичних фестивалів.

Наступною важливою для дослідження буде квітка фіалки, яка з незапам'ятних часів є дуже популярною. Фіалка, також відома в Іспанії як: *Alhelí, Clavelina, Viola, Violetón o Iroleta* - квітка, яка зустрічається в різних куточках світу і є частиною культури людства, і в різний час їй приписували різні символики. Як зрозуміло з назви, квіти мають фіолетове забарвлення, хоча іноді їх можна зустріти в білому, синьому, рожевому, жовтому, кремовому та бузковому кольорах. Фіалки легко відрізнити тим, що мають 5 серцеподібних і фігурних пелюсток. З цією квіткою пов'язано багато легенд Стародавньої Греції, Риму, сказання древніх галлів. Легенда свідчить, що фіалки впустила на землю дочка Зевса Персефона, коли її викрав Аїд - владика царства мертвих. Саме тому стародавні греки вважали фіалку квіткою смутку і смерті і засипали нею смертне ложе молодих дівчат. У той же час вони вірили, що фіалки уособлюють оживаючу природу і є символом весни. Також є версія, згідно інформації з ресурсу «*Flores para funeral*», що саме римляни були першими, хто почав використовувати квіти фіалки для прикраси або вшанування могил. Ось чому сьогодні фіалка вважається похоронною квіткою в романській культурі. Легенда каже, що колір фіалки символізує кров солдатів, що пролилася на полі битви. Тож, поклавши їх у свої могили, вони вшановували їхню боротьбу та вели їх до вічного спокою. Це був символ вічної прихильності людини, яка їх розмістила, обіцяючи пам'ятати про померлу людину назавжди. Любов до фіалки перейшла до прямих нащадків романської культури – іспанців, які вважають її символом невинності, скромності і цноти. Саме ці символічні значення є основними при виборі імені для новонародженої дівчинки в Іспанії, тому ім'я *Violeta* дуже поширене і популярне, адже воно вбирає в собі найгарніші риси характеру дівчини. Також є повір'я прикрашати фіалками ложі молодят і класти цю квітку в могилу передчасно загиблої нареченої.

Неможливо не згадати про одну з найулюбленіших квіток відомого іспанського поета Федеріко Гарсія Лорки – про камелію, адже саме після його неймовірно гарних віршів, де була присутня назва цієї квітки, Іспанію

поглинула хвиля з модою на нове ім'я для дівчинок – Camelia. І хоча ця розкішна квітка і бере свій початок у тропічних регіонах Східної Азії, але вона стала улюбленицею іспанських дівчин, які порівнювали свою вроду з красою камелії. Її назва походить від єзуїтського місіонера та експерта з ботаніки Джорджа Камеля (*Camellus* на латині), який першим привіз квітковій рослині камелії з Азії до Європи у 17 столітті.

З давніх-давен квітка камелії вважається символом Галіції, де народилась ініціатива поширювати культуру, пов'язану з вирощуванням та піклуванням за камелією завдяки співпраці між Тургаліцією та Іспанським товариством Камелії, для збільшення туристичного обороту, адже ця прекрасна квітка, яка кожен зиму населяє сади Галіції, наповнюючи їх кольором, світлом і життям, не залишає без уваги жодного туриста і навіть місцевого жителя. Як зазначає офіційний сайт «Sociedad Español de Camelia», що камелія, будучи прихильницею м'яких температур, які фіксувались у Галіції протягом року, знайшла свій дім у Спільноті, яка сьогодні є відмінною ознакою галіційських садів. Вона настільки сильно вкорінилася в цей регіон Іспанії, що камелія з давніх-давен відома як "Квітка Галіції".

Саме в провінції Понтеведра, головним чином, в Rías Baixas, де ця квітка знайшла для себе оптимальні умови для розвитку, стала місцевістю, на якій виявлена найбільша кількість примірників цієї рослини. Хоча походження камелії в цій провінції невідоме, існує гіпотеза, що ці рослини могли дістатися до Галіції завдяки іспанським чи португальським мореплавцям ще в 16 чи 17 століттях, які привозили квіти та рослини з різних куточків світу і заселяли сади благородних палаців та ферм верхніх класів того часу. І вже через 50 чи 60 років камелія перестає бути екзотичною квіткою і стає широко розповсюдженою культурною рослиною, поширеною на сімейних фермах, у парках та скверах. В наші часи було створено декілька садів, пов'язаних з культурою камелії, і вони дійсно представляють великий туристичний, історичний та мистецький інтерес. Відвідавши їх, можна побачити на власні очі незабутні місця, аутентичні ботанічні сади, створені з

турботою та відданістю, простори, де можна провести час у контакті з природою та насолодитись цим, як найкращим десертом. На даний момент в Іспанії функціонують 15 садів, що утворюють «La Ruta de Camelia Galicia» - маршрут галіційських камелій.

2.3 Символічні значення флоронімів в іспанській лінгвокультурі

Століттями найменування квітів накопичували в своїй семантичній палітрі відтінки смислів і значень. У квіткових найменуваннях втілювалася гра уяви і фантазії народу, що наділяє сенсом усе суще. Поступово назви квітів стали скарбницею символічних значень. Квіти і їх значення були предметом пересудів і розмов з тих пір, коли людство нарешті знайшло час на те, щоб побачити красу, приховану в кожній пелюстці. Цей символізм прихований в квітах воістину нескінченний, він уособлює багато речей, починаючи від захисту, любові, попереджень до багатства.

Безумовно, деякі види квітів, рясніють символічним змістом. Однак сама квітка розгортає перед глядачем світи більш глибокого значення. Оскільки квіти є фактичними репродуктивними системами рослин, в більшості випадків значення квітів мають справу з таким поняттям, як відродження. Насправді існує набагато більше символічних речей, що належать до квітів і їх значення, таких як: надія, любов, народження, єдність, зростання, витонченість, з'єднання, натхнення. Троянда повинна бути однією з найбільш витончених, привабливих своєю красою квіток, але також вона недовговічна і часто служить попередженням для тих, хто вважає, що земне буття нескінченне, коли відбувається саме навпаки. Цвітіння лілії або квіти цитрусових свідчать про чистоту, відвертість, дівочість поруч з ірисами або квіткою гладіолуса або туберози. Фіалка або мак, як непримітні квіточки,

кожен на своїй території, одна у садах та інший дикий, несуть в собі величезну символіку. Ромашка як знак мінливих настроїв чи нескінченності квітів, які приносять у вірші радість, смуток, меланхолію, драматизм чи ніжність.

Для більш повного розуміння символічних значень кожної з квіток в іспанській лінгвокультурі, доречно буде звернутися до семантичного поля «Flores» та провести дослідження як саме гіперонім *flor* сприймається іспанцями і які символічні значення вони вкладають в дану назву.

Відомо, що в іспанській мові слово *flor* / квітка - іменник жіночого роду. Серед метафоричних найменувань жінки воно часто зустрічається в компліментах: «¿Ya empezó la primavera? .. / ¡Porque es Usted la primera flor que veo!» (Хіба вже почалася весна? Просто Ви - перша квітка, яку я побачив!). Як показує дослідження, лінгвокультурологічний фонд іспанської мови представляє набір суперечливих сем, що реалізуються при вживанні флороніма *flor* / квітка краса - відсутність такої, невинність - нечестивість, гріховність, чесність - безчестя, наприклад, «кольоровий» - авторитетний злодій, професійний злочинець, *la flor de la canela* - найкраще; вершки; *flor de la pasión* - молода жагуча жінка, *flor de macadán* - вулична проститутка. Центральною семою є смислорозрізнявальний компонент «краса, жіночність»: *hermosa como una flor* – прекрасна як квітка; *estar en la flor de la vida* - бути в розквіті молодості, сил; *a la flor de ...* - у кольорі чого-небудь, на початку; в найкращий момент; *la flor y la nata* - гарний, красивий як Бог; *flor de la tez* - свіжість обличчя.

Обов'язковими компонентами можна вважати при переосмисленні значень флоронімів в сленгу «процвітання, успіх, удача»: *andar uno a la flor del berro* (или *de Ostina*) - прагнути досягти бажаного, шукати щасливого випадку, ловити момент; ловити синього птаха; *decir* (або *echar*) *flores* розсипатися в люб'язностях, компліментах; упадати за кимось, доглядати за кимось. Значення «відродження, звеличування» також є обов'язково присутні при переосмисленні: *estar en la flor de la juventud* - бути в розквіті молодості,

сил; en la flor de ... - у розквіті чого-небудь, на початку; в найкращий момент; decir (або echar) flores розсипатися в люб'язностях, компліментах; упадати за ким-л., доглядати за кимось л; cubrir con flores - всипати квітами, співати дифірамби, звеличувати; flor de guisante - франт, чепурун.

Щодо негативних значень, в іспанській фразеології реалізуються смислорозрізнявальні семи в сленгу «дурість, дратівливість»: flor de nabo - дурний; estar (quedar) en flores - не розуміти чогось, не мати поняття про щось, нічого не розуміти; ojos de flor en la cabeza - очі вирячені; andarse en flores - ухилятися від прямої відповіді, говорити натяками, ходити коло та навколо; боби розводити; dar uno en la flor de ... завести (погану) звичку; tener flores nervios en el borde - бути надмірно нервовим, дратівливим; como las flores de un campo santo - сумовитий, сумний, пониклий, як плакуча верба; como la flor del rábano - гроша мідного не варто; ні чорта не варто; como la flor de tigüero - швидкоплинний, неміцний, швидкоплинний, як дим; flor de pastel - повний дурень.

Отже, проаналізувавши вживання флороніма flor / квітка в іспанській лінгвокультурі, доречно буде розглянути образність обраних нами гіпонімів семантичного поля «Flores» як елементи лінгвокультурологічної сфери, символічних і асоціативних ознак для більш повного розуміння іспаномовної картини світу. Наше дослідження логічно почнемо з троянди, адже вона є найулюбленішою квіткою практично усіх жінок в усьому світі, а також виступає як символ сонця, зірки, богині любові і краси (за деякими версіями троянда виникла від сліз Венери, яскравий символ жінки - переважно - красуні). Своє символічне значення набувають також частини троянди і забарвлення квітки і включають красу, досконалість, витонченість, радість, любов, задоволення, славу, блаженство, полум'яність, гордість, мудрість.

Роза вважається прекрасною квіткою завдяки своїй красі, аромату та різноманітній гамі кольорів, що представляє весь її рід. На сьогодні існують троянди різних кольорів, таких як біла, червона, фуксія, рожева, жовта, фіолетова та помаранчева, кожен з яких має свою власну символіку

(наприклад, у мові квітів). Цікаво, що саме в Іспанії з'явилася на світ найбільш незвичайна роза – зелена. Як повідомляє інтернет-видання газети «La verdad», саме в парку Маноло дель Жардіна, що знаходиться в Сантомері, Мурсія, зберіглися єдині у світі зразки зеленої рози. Згідно статті, в Іспанії з тих пір роза зеленого окрасу символізує справжність і щирість – ці значення активно використовують флористи. Проте, незважаючи на велику різноманітність троянд, червоні троянди все ще є найбільш затребуваними і тими, якими найбільше захоплюються. Цей факт не є здивуванням, адже саме червоні троянди мають найбільш глибоке значення в Іспанії.

Неможливо не згадати, що флористичні номінації дуже тісно поєднані з кольоропозначеннями, адже опис значення червоної троянди виходить за межі аналізу її кольору, під яким розуміється факт виявлення символіки та присутності цієї квітки у міфах, які є частиною нас та нашої історії як людських істот. Відомо, що червоний колір є найпершим, якому людина дала хроматичне позначення тисячі років тому, коли існувало лише міфологічне сприйняття світу, саме тому це колір вогню та колір крові, два елементи, які кожна людина визнає з доісторичних часів і що мають глибокий зміст у культурі. Ці символічні значення у наш час знаходять своє відображення у розі, яка є яскравим символом вогненної пристрасті, що вказує на дуже енергійний стан, який пов'язаний із силою, діями та підприємливістю.

Не вся краса червоної рози зберігається лише у квітці, адже для цієї неї характерно те, що вона має стебло, повне шипів, і це значення знову відкриває нам важливу подвійність у цьому світі, подвійність між життям і смертю, радість і смуток, сміх і плач. Саме тому тут доцільно згадати для прикладу ідіоматичні вирази, адже їх більшість, що містять флоронім *rosa* / троянда, засноване на опозиції краси квітки і його шипів. Амбівалентне сприйняття квітки проявилось в реалізації як позитивних, так і негативних відтінків значення (Шипи уособлюють неприємності, проблеми - *no hay rosa sin espinas* – немає рози без шипів). Однак перша ідея, яка з'являється в уяві,

візуалізуючи червону троянду, це любов, а не шипи, і це передбачає прекрасний зміст: торжество любові над труднощами.

Ще один важливий аспект, який вказує на червону троянду у символізації любові, - це неоднозначність, яка так яскраво відображається в ній, і яку ми можемо підсумувати за допомогою цієї прекрасної фрази: “El amor es la más bella rosa pero hay que estar dispuesto a ir a buscarla al borde de un edificio” [CORPES]. Тому червона троянда символізує труднощі та ризик, пов’язаний із пошуком любові, починаючи насамперед з почуття любові до себе, а вже потім до інших.

Проте, аналізуючи використання флороніма *rosa* в іспанській лінгвокультурі, був зроблений висновок, що ця квітка надає пріоритет коханню та життю над труднощами та болем (для прикладу, вираз "un camino de rosas"). Приоритетними також є символи ніжності, радості, краси, вразливості, любові, процвітання, здоров'я, що квітка уособлює собою. Подібне ставлення до квітки простежується в наступних стійких словосполученнях:

1. Como las propias rosas - відчувати себе чудово: Armando estuvo aquel día como las propias rosas. Está toreando como las propias rosas. Camilo José escribe como las propias rosas.

2. Como una rosa – чудово себе почувати, бути гарним, почервоніти як маків цвіт: -¿Te encuentras mejor? ¿Ya no tienes fiebre? –Dicen que estoy como una rosa. Si uno era bueno para el hígado, el de al lado dejaba el páncreas como una rosa. En buena compañía estoy como una rosa, como unas castañuelas. No acabo de crearme que esté usted tan campante, hecha una rosa, como si no le hubiese pasado nada.

3. De rosa - надзвичайно м'який: Yo tañía la alegre zampona y Abel, con dedos de rosa, sobaba la quijada de asno. Siente .. el contacto de sus largos dedos en la piel de rosa. Також є популярними фрази: Tener un humor de rosa - прекрасний настрій; serían rosas - це було б набагато краще; como la rosa en verano - красивий, пригожий, квітучий (частіше про жінок); ver rosas y

jazmines donde no hay más que cardos y ortigas - бути оптимістом, дивитися на світ крізь рожеві окуляри; ella tiene una tez de lirio y rosa - вона кров з молоком; estar una cosa como la rosa en el rosal- бути до місця, до лиця, прикрашати, фарбувати; виглядати красиво, живописно; quedar (colorado) como una rosa - почервоніти як маків цвіт; estar en una cama de rosas - насолоджуватися усіма благами життя; es la rosa más hermosa de su sombrero - це його найбільша гідність, перевага.

Необхідно згадати, що в сленгах іспанців, що було простежено на основі блогів жителів Іспанії в таких найважливіших інтернаціональних соціальних мереж як Facebook та Instagram, де відбувається переосмислення значення троянди - королеви квітів. В текстах їхніх постів актуалізується метафорична схожість за формою квітки, троянда набуває негативні конотації. В основному відбувається ототожнення квітки з фізіологією і з сексуальною стороною чоловічого і жіночого начала: arrancar una rosa - сходити в туалет, rose - жіночий лобок, дівоча пліва, розцвіла трояндочка - жіночі геніталії, рожевий – гомосексуальний. Виникнення деяких сленгізмів обумовлено реаліями злочинного життя: rosas - таблетки бензедрину або амфітаміну, рожевий - рецепт, бланк рецепта (для транквілізаторів або снотворного).

Символіка флороніма clavel є одною з найрізноманітніших в іспанській лінгвокультурології, що, в першу чергу, пов'язано не лише з її використанням у багато численних іспанських традиціях, але і у мові квітів. Як зазначає відомий флорист і автор словника «El lenguaje de las flores» Флоренсіо Жасмін, квітка гвоздики сама по собі означає: гордість, захоплення і красу.

Також потрібно врахувати, що назва цієї квітки, гвоздики, походить від ботанічної назви *Dianthus Caryophyllus*, значення якої - квітка кохання або квітка богів. Отже, виходячи з назви, зрозуміло, що гвоздика тісно пов'язана з любов'ю та найщирішими почуттями, але також треба пам'ятати, що гвоздики також мають значення відповідно до їх кольору, яке доповнює основне (наприклад, біла гвоздика символізує чистоту і невинність, проте

смугасті гвоздики взагалі мають негативне значення). Цікаво, що в мові також функціонують два значення використання *clavel*: позитивне (*comounclavel*, *serunclavel* – бути чесним, здоровим, щирим) і негативне, причому останнє використовується в мові значно частіше, адже в іспанських колоквизмах *clavel* має значення «гроші, кеш, кров» (*hacerclavel* – заподіювати шкоду, *notenerunclavel*, *sinunclavel* – не мати грошей - *El filili ha debido tener su conqué aunque ahora ande sin un clavel*).

Подвійність символіки флороніма *narciso* закладена в класичній міфології. Як вже було сказано, Нарцис - ім'я молодої самозакоханої людини, яка померла після того, як побачила своє відображення у воді, перетвореного на квітку. Тому нарцис став символізувати, з одного боку, самозамилування, егоїзм, смерть, з іншого - весну, надію, оновлення.

Цікаво відзначити, що згідно зі словником відомого іспанського автора Флоренсія Жасміна «*El lenguaje de las flores*», нарцис в іспанській культурі має величезну кількість символік не лише завдяки міфології, але й завдяки кольору квітки, або ж виду, яких існує понад 40 типів. І хоча Флоренсій описує досить детально кожне значення усіх видів нарцису, необхідно зупинитися на найбільш важливих для даного дослідження. Найбільш популярною квіткою є жовтий нарцис, саме цей колір сповіщує про прихід весни, а тому вважається, що жовтий нарцис швидко перевершує зиму і таким чином символізує в культурі подолання перешкод, прихід успіху і багатства.

Наступний колір нарцису – фіолетовий - найбільше пов'язаний з грецькою легендою, тому означає егоїзм. З іншого боку, це квітка, яка може допомогти підвищити самооцінку, тому приносить мотивацію піклуватися про себе. Цікаво, що Флоренсій Жасмін рекомендує дарувати їх людині, яка хоче подолати пороку, шкідливі звички чи перемогти себе в важкій справі. Третій найпопулярніший колір нарцису - це білий. Відомо, що взагалі білі квіти пов'язані з чистотою та чесністю, але коли мова йде про нарцис, це може означати бажання трансформації. Ця квітка є своєрідним посібником,

який правильно висвітлює людину, віддаляє її від егоїзму та марнославства. І останній колір, що є найважливішим в символізації квітки нарцису – це помаранчевий, або, як зазначає Флоренсій Жасмін, “color salmón”. Помаранчеві квіти пов'язані з радістю, ентузіазмом та життєвою силою. Нарциси, які живуть у цьому кольорі, говорять про мотивацію подолати негативні енергії та виділити час для себе, розслабитися та скористатися приємностями життя.

Але, не дивлячись на широку палітру різноманітних значень, у розмовній мові, все ж таки, іменник *narciso* в переносному значенні вживається для характеристики людини-егоїста, яка любить тільки себе. В цьому випадку проявляється сильний вплив міфології, адже підставою для утворення цього виразу послужила співвіднесеність з ім'ям міфічного персонажа Нарциса. Даний флоронім вживається в іспанському сленгу для характеристики людини, самозакоханого чоловіка або юнака, який милується собою: *ser un narciso* (букв. бути Нарцисом); *usted un Narciso irresistible* – Ви неподоланний Нарцис. Є дуже популярною в Іспанії фраза *hacer más daño que las moscas de San Narciso*, яка дає посилання на легенду про Святого Нарциса, що врятував Герону від нападників у XIII столітті і яку використовують при згадуванні про шкідливу людину.

Весняна квітка *margarita* / ромашка, або маргаритка (від латинського *margarita* - перли) вважається символом оновлення життя, а також тісно пов'язані з пристрасним коханням. Проте, використання даного флороніма у мові і в символіці, показує, що ромашка має набагато більше значень, ніж ці два. Також відомо, що основні значення квіток ромашки є невинність, радість і чистота; вони є символом початку чогось нового і невідомого. Саме це підкреслює той факт, що у Середні Віки дівчини заплітали маргаритки у свої зачіски, що означало невинність молодої.

Так як кожне кольоропозначення даного флоро німа має свою символіку, на думку вище згаданого відомого флориста та автора словника «*El lenguaje de las flores*», кожен колір маргаритки означає певний символ,

наприклад, білі маргаритки символізують красу, жовті – вірність, рожеві – кохання, червоні – пристрасть, і нарешті, небесні маргаритки – вірність. Неможливо не визнати цікавим той факт, що згідно зі словником Жасміна, спосіб, у який дарують маргаритки, несе в собі сильну додаткову до квітів символіку. Якщо дарувати 2 ромашки, це означає дружбу, справжню та вічну; якщо нести в подарунок цілий букет, наповнений ромашками, яких 6 і більше, це явний символ кохання, чистого, невинного і щирого.

Флоронім ромашка не лише один з найбільш символізуючи в іспанській мові, але й також зустрічаються навіть терміни в авіаційній, комп'ютерної, поліграфічної, космічної, технічної термінології з даною флористичною назвою. Всі використовувані в вищевказаних областях вираження утворені шляхом метафоричного перенесення і утворюють дві групи:

1) за формою пелюсток - impresora de rueda de margarita - принтер з пелюстковим літероносієм.

2) за формою квітки - cadena de margarita del micrófono- мікрофонний шнур з перехідником.

Утворенню виразів, що містять флоронім margarita, сприяли його якісні характеристики. В іспанській мові представлена велика кількість стійких виразів з флоронімом margarita, що підкреслює його символіку:

1. tirar margaritas frente a los cerdos (або echar margaritas a puercos (o a los cerdos) - букв. метати ромашки перед свинями, робити щось марне, непотрібне кому л., то, що не оцінять (що позначає марна, даремний труд): Es inútil echar margaritas a puercos. No solo accede a hablarnos como de igual a igual y nos dedica su valioso tiempo –casi como echar margaritas a los cerdos-, sino que lo hace con sencillez. Mira qué libro le he comprado. –Margaritas a puercos;

2. deshojar la margarita – прийняти важливе рішення, відривати пелюстки на кожну відповідь: En el jardín de Moncloa. Deshojando la margarita. Me voy, no me voy... Otro método, muy empleado por los enamorados de todas las épocas, consiste en deshojar la margarita, pero en esto no hay magia. Інше значення цього

виразу означає роздумувати між двома варіантами: *Él en Toulouse .. y la inocente e incauta de mi hija deshojando la margarita. [Si aborta o no]. Ambos amigos habían deshojado ya la margarita. Se trataba de jugarse el todo por el todo en Banesto. Villalonga deshoja la margarita y se pasea meditabundo como un Hamlet.*

3. *tener margaritas en berro* - сивіти, мати сиве волосся - - оскільки в словникових дефініціях закріплений білий колір пелюсток ромашки, то тут можна спостерігати асоціацію кольору волосся з кольором пелюсток (що характеризує зовнішність людини). Отже, для даного флороніма характерно його використання у мові з різним, часто протилежним значенням.

Наступний флоронім, що аналізується в дослідженні є *violeta*. Фіалка, протягом століть набувала різні конотації в різних культурах. Розглянемо даний флоронім в рамках дослідження іспанської лінгвокультури. У символіці фіалка вважається квіткою смутку і смерті, відродження, невинності, скромності, каяття і покаяння. Однак, як зазначає відомий в Іспанії журнал «ElJueves» у статті «Los dibujos de nuestra infancia», фіалка була і буде символом дитинства, її досі вирощують в будинках як символ об'єднаної сім'ї, або щасливого шлюбу, а тому вважається, що якщо наречена вплете фіалки у волосся – це буде означати обіцянку вірності.

Потрібно зазначити, що термінологічний фонд іспанської мови включає широкий ряд одиниць, заснованих на флоронімі фіалка, більшість з яких є результатом переосмислення зовнішніх якостей, які позначені даним флоронімом. Іспаномовний лінгвокультурний фонд містить багато стійких виразів з флоронімом *violeta*. Тому, підсумовуючи ці аспекти символічних значень, приходимо до висновку, що флоронім фіалка містить наступний набір змісторозрізнавальних компонентів у іспанській лінгвокультурі: «легкість», «везіння», «краса», «скромність», що підтверджують такі вислови: *los dedos de los pies en el ramo de violetas* - відчувати насолоду; *tener los turrões en ramo de violetas* - отримати сексуальне задоволення; радіти, насолоджуватися, сяяти від задоволення; *tener los pinceles en ramos de violetas*

- отримувати сексуальне задоволення, радіти, насолоджуватися, валитися з ніг від втоми; *hacer la violeta* - прикидатися скромницею.

За ознаками, що виділяється у внутрішній структурі значення даного флороніма, утворюється 3 групи:

1. Ознака «везучість, успішність, легкість» є семантичної домінантою при реалізації флороніма "*violeta*" в іспаномовній картині світу – *caer en una carreta de mierda y salir oliendo violetas* - бути надзвичайно везучим, щасливим.

2. Друга за домінуванням ознака, що реалізується флоронімом "*violeta*" в іспанській мові, «сором'язливість, боязкість», заснована на сприйнятті фіалок як чогось ніжного, тендітного, уразливого, скромного – *un violeta sonrojado, juega la violeta que se encoge* - проявляти удавану скромність, розігравати з себе невинність.

3. Вирази, концентруючи значення «приємність / огиду», засновані на переосмисленні первинних ознак квітки кольору і запаху *cantar violetas dulces* - випорожнюватися на вулиці.

Реалізація відповідних змісторозрізняючих компонентів при використанні флороніма фіалка в термінології і іспаномовній картині світу обумовлена архетипічним сприйняттям відповідного образу.

Наступна флористична назва, яка є об'єктом дослідження і що є поширеною в іспанській лінгвокультурі, є *amapola*. За словами видання «*Flora Ibérica*», у статті «*Papaver en Flora Ibérica*», мак вважається квіткою неоднозначною і на це є декілька причин. Її бояться, оскільки вона представляє собою дуже небезпечний та дорогий наркотик. Але в той же час вона є уособленням надзвичайної крихкості, характерну для цієї квітки, адже як тільки її зірвати, вона руйнується і розпадається. Ці дві характеристики змушують задуматися про символічне значення маку. Ця рослина - це прояв природи, яка спокушає і віддаляється одночасно, за аналогією до людей, які приваблюють своєю красою, але можуть нести розруху своїм ставленням.

Ці характеристики проявляються у функціонуванні даного флороніма в іспанській мові. Найпоширенішими є вислови «colorado (или encarnado, rojo) como la amapola» - червоний (яскраво-червоний) як мак, де щоки людини за аналогією з кольором квітки має таке ж саме забарвлення; como una amapola (o como las amapolas, o más que una amapola, o más que las amapolas) – використовується для вказання на червоність шкіри або смуток (наприклад, Me saludó ruborizándose como una amapola. Las patatas y el bacalao nadaban en una salsa roja como amapolas [CORPES].

Інше значення цього виразу вказує на сільський характер людини (наприклад, La tasa de población urbana en Navarra es de un 59,3 por ciento. O sea, que seguimos siendo más de campo que las amapolas. Soy muy de campo, más que las amapolas. Para empezar yo soy de pueblo, soy más de pueblo que una amapola, y defiendo el estilo de vida rural ante cualquier otro [CORPES].

Цвітіння мигдалю має особливий статус в Іспанії, адже його значення мають давню історію і унікальну символіку в цій країні, адже мигдалю були присвячені навіть поеми далеких часів: «La flor del Almendro está vestida de blanco, con mantos tejidos por los dos meses fríos. Es un explorador o un adelantado, escalando las elevaciones del terreno o un capitán cuyas tropas son las distintas clases de flores»(Poema andalusí del siglo XI)[Vernet 2002, p. 214].

Згідно зі статтею «Los almendros han florecido en Instagram» в газеті «El País», де згадуються символіки цих квіток, найголовнішим значенням мигдалю, оскільки він цвіте першим, є уособлення приходу весни. В Іспанії, разом з цвітінням, активно розпочинають працювати туристичні маршрути, які дозволяють побачити цей пейзаж власними очима. Інша символізація квітів мигдалю – це щасливий шлюб, і як наслідок, часто їх використовують для прикрас у квіткових композиціях на весіллі – щоб молоді ніколи не забували про свої щирі почуття і щоб вони з роками лише посилювались.

Цікаво, що квітки мигдалю мають величезне значення не лише в символіці іспанської лінгвокультури, але і в утворенні нових назв, тобто активно відбувається процес деривації. Сама назва almendro породила

нормативні та ненормативні найменування в іспанській мові для інших об'єктів:

- Скляні прикраси або підвіски на люстрах, які прикрашають певні типи світильників, наприклад, так звані *arañas* або *candelabros*, називаються *almendros*.

- Будь-який орнамент або ліплення, форма якого нагадує плід мигдалю.

- Діаманти з вирізом таким чином, що він надає їм гранованої форми, що нагадує мигдаль.

- *Almendro* називають гальку або дрібні кісточки.

- У мистецтві називають *almendro* різновид ореолу, пофарбованого у вигляді *vesica piscis*, що дуже часто зустрічається в середньовічному живописі, оточуючи образи Христа чи Діви.

- Так називають молюсків (Морський мигдаль або *Glycimeris glycimeris*).

- Іноді будівники називають *almendro* ядро міста або поселення.

- Мигдаль може образно відноситися до статевих частин, наприклад до піхви або клітора.

- Квітка мигдального дерева також послужила орієнтиром у моді дам кінця ХХ або початку ХХІ століття, і тому ми можемо побачити, як журнал «Cadiz» спеціально присвятив жіночій аудиторії статтю «La Moda Elegante». У своїх описах сезонної моди та капелюхів, які носили дами і які були описані як цвітіння мигдалю.

Необхідно згадати, що в іспанській мові флоронім *almendro* активно функціонує у колоквізмах у вигляді сталого виразу «*de la media almendra*», що має відношення до жінки, яка незаслужено вибаглива (*Jamás fui una dama de la media almendra, ni me tengo por melindrosa – Corpes*)

2.4 Національно – культурна специфіка флоронімів за даними вільного асоціативного експерименту

За даними фактичного матеріалу, підбраного зі актуальних іспанських джерел, було проведено дослідження символік флористичних назв і їх функціонування в іспанській лінгвокультурі. Тому, користуючись такою нагодою, була проведена цікава частина нашого дослідження - асоціативний експеримент, який дозволив нам дослідити асоціативні зв'язки, що дозволяють уявити собі образ світу, або картину, відображену в мовній свідомості носіїв мови, адже відомо, що навіть найпростіші слова різняться в різних культурах по колу викликаних ними асоціацій. А квіти, як вже було сказано вище, це важлива частина картини світу і асоціативної сфери народу, тому в даній роботі опитування – експеримент є повністю доцільним.

У процесі нашого експерименту виникло декілька питань, які ми спробуємо вирішити завдяки асоціативному експерименту, а саме: чи є зміни в мовній свідомості носіїв мови? Як відображаються на асоціативних зв'язках знання, які залежать від актуального стану суспільства? Чи змінюється в зв'язку з цим тип асоціацій? Ці питання ми розглянули в ході асоціативного експерименту, що проводився нами з вересня по жовтень 2019 року з носіями іспанської мови, а точніше з постійними жителями Іспанії (36 осіб). Віковий склад учасників нашого асоціативного опитування – з 12 до 46 років, і, як вже було сказано вище, рідною мовою всіх респондентів є іспанська.

Була розроблена програма експерименту, що містила 40 слів-стимулів, розподілених за чотирма анкетами в довільному (НЕ алфавітному) порядку. Кожна анкета включала по 10 слів. Слова-стимули пред'являлися в усній формі. Інформантам пропонувалося записати стимул і перший асоціат, що виник у розумі. Учасник експерименту не повинен перебирати в пам'яті найбільш яскраву і виграшну відповідь, підшукуючи щось оригінальне. Відповідь має бути дана негайно. Про цю головну умову експерименту всі

його учасники були сповіщені до початку запису. Така умова визначила і форму подачі слів-стимулів (не письмове, а усне пред'явлення), що виключає можливість будь-якого обдумування відповіді. Час реакції людини - важливий показник чистоти експерименту і його відтворюваності. Важливо пам'ятати: чим менше латентний період (час між стимулом і реакцією), тим типовіша асоціація. А це має велике значення при складанні мовленнєво-розумового портрета середнього носія мови.

Асоціативно-вербальна мережа, отримана в результаті експерименту, відтворює певні фрагменти картини світу середньостатистичного носія мови. Цю картину утворюють знання, пов'язані з актуальною соціально-політичною ситуацією, історією країни, економікою, культурою, мистецтвом, наукою. Відповіді-асоціати містять емоційну і ментальну оцінку ситуації, укладену в фразеології, фреймах, мовних шаблонах, наприклад: повертатися: погана прикмета; паління шкідливе для здоров'я; земля в ілюмінаторі; очі - дзеркало душі.

Узагальнивши відповіді інформантів, можна відтворити картину найбільш типових смислових відносин, окреслити простір асоціативних зв'язків:

1. Смилова близькість: квіти - рослини; пелюстки - листки.
2. Смилова протилежність: лугові квітки – домашні; коріння - цвітіння.
3. Відносини, засновані на гіпонімії: квіти - тюльпан, роза, камелія; рослина - зелень, кустарник.
4. Відносини, засновані на оцінці: роза - краса; лілія – похорон, жовті тюльпани – самотність.
5. Відносини, засновані наантропоцентричних відносинах: роза – дівчина; нарцис – чоловік, флорист - людина.

На підставі відповідей можна судити про типи асоціацій. У наших респондентів переважали парадигматичні асоціації типу: квіти - букет, подарунок, радість; рослина – трава, життя; пелюстки – квітів, романтика; ромашка – радість, сонце; камелія – весілля, дівчина.

На частку синтагматичних асоціацій припадає менша частка відповідей: роза – червона, гладіолус – різнокольоровий, букет – дарувати, нарцис – пихатий.

Наш асоціативний експеримент показав, що, порівняно з Ідеологічним словником істотних змін в характері і структурі асоціатів не спостерігається. У той же час є невеликі розбіжності, які не можна залишити без уваги. Для порівняння приводимо деякі дані Іспанського ідеологічного словника і дані нашого асоціативного експерименту (див. Таблицю 2.1). Асоціати розташовані в порядку убутання частоти у відповідях інформантів і вказання в словнику та ресурсу *CorpusdelalenguaespañolayIdeasAfines*.

Табл. 2.1

Зіставлення даних іспанського ідеографічного словника і нашого асоціативного експерименту

Слово – стимул	Дані іспанського ідеографічного словника (ресурс IdeasAfines)	Дані асоціативного експерименту
Amapola Мак	Ababol (мак) Veneno (отрута) Vegetal (рослина) Flojo (слабкий) Sangre (кров)	Guerra (війна) Ligero (легкий) Viento (вітер) Rojo (червоний) Sangre (кров) Droga (яд)
Tulipán Тюльпан	Vegetal (рослина) Rojo (червоний) Primavera (весна)	Rojo (червоний) Fiesta (свято) Primavera (весна)
Flores Квіти	Planta (рослина) Orquídea (орхідея) Florecimiento	Plantas(рослини) Rosas (роза) Regalo (подарунок)

	(цвітіння) Belleza (краса) Ramo (букет) Alegría (радість)	Ramo de flores (букет) Belleza (краса) Jardín (сад)
Rosa Роза	Belleza (краса) Chica (дівчина) Amor (любов) Olor (запах) Perfume (парфум) Nombre (ім'я) Capullo (бутон) De viento («роза вітрів»)	Chica (дівчина) Belleza (краса) Amor (кохання) Romántico (романтика) Nombre (ім'я)

Порівняльний аналіз слів-асоціатів показує наступне.

1. Слово *amarola* (мак): однаково важливими виявилися такі асоціації, що характеризують мак як символ отрути та крові. Не виявилось в іспаномовному ресурсі такої характеристики як війна, хоча в більшості анкетах респондентів ця характеристика є присутня. Деяка різниця є між характеристиками слабкий у словарі і легкий в анкетах, які висвітлюють мак у розумі як тендітну квітку, але у першому варіанті це більш негативна риса, у другому – більш позитивна.

2. Слово *tulipán* (тюльпан): це слово-стимул виявилось практично ідентичним до словарних асоціацій, але у відповідях наших опитуваних взагалі не виявилось асоціації «рослина». Можемо зробити висновок про незабутню красу цієї квітки, тому що у респондентів не виникає ніяких натяків на ментальну асоціацію тюльпана зі словом рослина.

3. Слово flores (квіти): також для порівняння було вирішено взяти гіперонім семантичного поля «квіти» як частину асоціативної сфери мислення людини, а також як слово-стимул. У цій групі асоціацій важливими є рослина, краса, а також букет квітів – саме ці назви збіглися по частоті їх використання що у словарі, що в асоціативному експерименті. Відмінними є асоціати - назви квітів, в нашому експерименті найчастотнішою є відповідь роза, а в словнику це орхідея. На нашу думку, це пояснюється кількістю респондентів, адже для створення словника потрібно анкетувати набагато більше людей, і, в сукупності, саме орхідея є найчастотнішим асоціатом для словника.

4. Слово rosa (роза): однаково важливими є такі асоціації, як краса, дівчина і кохання. Дійсно, ця квітка є втіленням таких символік не лише в іспаномовному й україномовному світах, але й майже в усіх країнах. Також, слово-асоціат, яке збігається, але є менш частотним у відповідях наших респондентів, це ім'я. В Іспанії Роза є неймовірно популярним ім'ям, тому не дивно, що у наших опитуваних виникла саме така асоціація. До речі, визначивши, що 10% наших респондентів обрали цю асоціацію, адже все ж таки вона не є частотною, ми вирішили запитати в них чому. Отримавши відповідь від усіх, ми були здивовані, тому що усі вони мали або мають родичів/друзів з ім'ям Роза. Звідси має корені цей асоціативний ефект.

Звичайно, ми розуміємо, що порівнювати результати такого масового дослідження, як Ідеографічний словник іспанської мови і асоціативне опитування жителів Іспанії потрібно з великою часткою обережності. Але все-таки не можна не помітити, що при спільності вікових, освітніх і культурних характеристик інформантів в нових соціальних умовах з'являються і нові реакції-відповіді. У асоціативний портрет усередненої мовної особистості час вносить свої корективи.

Слова-асоціати разом зі стимулом утворюють асоціативне поле. Усередині цього поля вочевидь виділяються центр і периферія. В центрі розташовані ті асоціати, які і складають мовну картину світу. Вони досить стабільні, стійкі і не дуже залежні від зміни поколінь носіїв мови. На самому краю периферії, в її, так сказати, «зовнішньому колі», знаходяться моментальні асоціати з дуже нетривалим терміном життя. Великий вплив на синхронний склад асоціативного поля надає той конкретний відрізок часу (іноді зовсім нетривалий), в який проводиться асоціативний експеримент. У зв'язку з цим дуже характерно, що іспанці на стимул «Амаро!» дали не лише «квіткові» асоціації, але і такі як отрута та наркотик, що припали на зовсім інше семантичне поле. Абсолютно зрозуміло, що, скажімо, років тридцять тому такого роду асоціатів виникнути не могло.

ВИСНОВКИ

В даній роботі було проведено лінгвокультурологічне дослідження універсальних та національно-культурних особливостей флористичних назв в іспаномовній картині світу.

Під час виконання роботи було досліджений асоціативний флористичний простір іспанської лінгвокультури, адже для іспанців флора дійсно завжди була і залишається невід'ємною частиною життя, що не могло не знайти відображення в мові, в їх мовній картині світу.

Метою даної роботи було виявлення національно-культурних характеристик флоронімів в іспаномовній картині світу. В рамках цієї мети ми розглянули теоретичні підходи до вивчення мовної картини світу, а також базові для даного дослідження поняття: «лінгвокультурологія», «мовна картина світу», «фразеологічна одиниця», «флоронім», «символ»; а також дослідили флористичний простір у контексті іспанської лінгвокультурології.

У ході нашого дослідження було визначено, що мовна картина світу варіюється в залежності від конкретного мовного вираження і стає національною мовною картиною світу, складною системою репрезентації культури і мови окремого народу в конкретній лінгвокультурній ситуації. Спільне існування рослинного світу в єдиному лінгво-семантичному континуумі дозволяє проводити паралель між світом людей і світом рослин, квітів зокрема, і виділяти картину світу квітів як одну з найбільш значущих для існування людства.

У нашій роботі ми звернулися саме до природних найменувань, а саме до флористичних назв, або флоронімів з позиції оцінки конкретних символів, певних флоронімічних асоціатів і лінгвокультурних ситуацій, в якій вони виступають джерелами лінгвокультурних характеристик і символічних значень, адже національно-культурна інформація виділяє специфічні ознаки при репрезентації фрагмента навколишнього світу в мові.

У ході дослідження було визначено, що деякі квіти стали національними символами Іспанії. Ці квітки, зокрема *clavel*, *rosa*, *tulipan*, *amapola*, *margarita*,

narciso, floresdealmdro, violeta, camelia, як показало дослідження, глибоко вкорінені в іспанську лінгвокультуру, в національні свята, релігійні традиції, а також функціонують як компоненти-флороніми у сталих одиницях мови.

Проведений асоціативний експеримент показав, що серед найбільш типових і символічних для Іспанії квіток найбільше виділяються clavel та rosa, це є головною асоціацією на стимул «національна квітка». Цей факт підтверджується даними з актуальних іспаномовних джерел. Узагальнивши відповіді інформантів, можна відтворити картину найбільш типових смислових відносин, окреслити простір асоціативних зв'язків:

1. Смилова близькість: квіти - рослини; пелюстки - листки.
2. Смилова протилежність: лугові квітки – домашні; коріння - цвітіння.
3. Відносини, засновані на гіпонімії: квіти - тюльпан, роза, камелія; рослина - зелень, кустарник.
4. Відносини, засновані на оцінці: роза - краса; лілія – похорон, жовті тюльпани – самотність.
5. Відносини, засновані наантропоцентричних відносинах: роза – дівчина; нарцис – чоловік, флорист – людина.

Проведений у дослідженні аналіз фразеологічної профілізації підтвердив, що флоропозначення відповідають культурним установкам в іспанській лінгвокультурі, що було сформовано історичними чинниками. В цілому у фразеологічному фонді іспанської мови фігурують дев'ять основних флоронімів, що позначають такі характеристики, як зовнішній вигляд, особливості характеру, дії різного виду. Найбільш уживаними є флороніми flor, rosa і margarita. Більшість флоронімів передають свої якісні характеристики (такі як розмір, колір). Реалізація відповідних змісторозрізняючих компонентів флоронімів в іспаномовній картині світу обумовлена архетипічним сприйняттям відповідного образу.

Творче, чуттєве, барвисто-музичне осмислення світу в цілому набагато ближче і важливіше для іспанської ментальності, ніж розсудливе, раціональне проникнення в суть речей. Саме тому таке світосприйняття і

світовідчуття адекватніше відображає метафорика природних найменувань - особливо квіткових, які, як доведено в дослідженні, є однією з найважливіших аспектів іспанської лінгвокультури.

У перспективі подальших досліджень з метою вивчення флористичної лексики в лінгвокультурі, для її повного огляду і аналізу у варіантній іспанській мові, доречно буде дослідити флороніми в лінгвокультурах різних країн Латинської Америки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аверинцев С. С. Символ. София-Логос. Словарь. 2-е, испр. изд. Киев: Дух і Літера, 2001. 378 с.
2. Арутюнова Н. Д. Проблемы морфологии и словообразования. (На материале испанского языка). Москва : Языки славянских культур, 2007. 288 с.
3. Бабушкин А. П. Типы концептов в лексико-фразеологической семантике языка. Воронеж : Изд-во Воронеж.гос. ун-та, 2002. 112 с.
4. Брутян Г. А. Язык и картина мира. НДВШ. Филол. науки, № 4. 1973. С. 108 — 111.
5. Вайсгербер Л. Родной язык и формирование духа. Москва : ЭМО-Пресс, 1993. 379 с.
6. Ващенко М.А. Цветочная символика: от культуры к цивилизации. Россия и Запад: диалог культур. Вып. 6. Москва: МГУ, 1998. 174 с.
7. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание. / перевод с английского, ответственный редактор М. А. Кронгауз, вступительная статья Е. В. Падучевой. Москва: Русские словари, 2004. 412 с.
8. Вернадский В.И. Размышления натуралиста. Научная мысль как планетарное явление. Москва: Наука, 1977. 193 с
9. Виноградов В. В. Избранные труды. Лексикология и лексикография. Москва: Наука, 1977. 312 с.
10. Воробьев В.В. Лингвокультурология (теория и методы): монография. Москва:Изд-во РУДН, 2001.331с.
11. Гаджиева Е. А. Страна восходящего солнца : история и культура Японии / отв. ред. Оксана Морозова. Ростов-на-Дону : Феникс, 2006. 249 с.
12. Гак В.Т. К типологии лингвистических номинаций. Языковая номинация. Общие вопросы. Москва, 1977. 293 с.

13. Гачев Г.Д. Национальные образы мира. Национальные образы мира. Москва: Космо-Психо-логос, 2001. 364 с.
14. Герц Г. Принципы механики, изложенные в новой связи. Жизнь науки. Антология вступлений к классическому естествознанию. Москва, 2000. С. 56-98.
15. Гетман И.М. Язык и картина мира. Язык и культура. Вторая международная конференция. Тезисы Ч. 1. Киев, 1993. С. 3 -4.
16. Гишкаева Л. Н. Роль фразеологизмов в формировании языковой картины мира испанцев и мексиканцев. Вестник Российского университета дружбы народов. Серия: Лингвистика, №3. Москва: Изд-во РУДН, 2011. С. 50 - 56;
17. Головкин Е. Б. Исследование наречных фразеологических оборотов испанского и английского языков. Материалы десятой юбилейной междунар. конф. “Высшее образование в XXI веке: Информация – Коммуникация – Мультимедиа”. Севастополь : СевНТУ, 2003. С. 205–209.
18. Голубовська І. О. Антропологічна лінгвістика і класичні мови: можливості дослідження. Іноземна філологія. Вип. 122, 2010. С. 14-20.
19. Гревцев М. С. Концепт в аспекте теории переходности (на материале поэтических текстов Вяч.Иванова). Молодежь и наука III тысячелетия: Краевая науч.-практич. интернет-конф. студентов, молодых ученых и специалистов. Ставрополь, 2001. С. 12-16.
20. Григорьева Н.В. Цветочный этикет. Москва : Ниола 21 век, 2005. 160 с.
21. Гумбольдт В. Избранные труды по языкознанию. Москва, 2000.
22. Даль В. И. Избранные произведения. Москва: Правда, 1983. 447с.
23. Егорова Н.В. Семантика фитонимов и образы цветов в национальной культуре. Язык и коммуникация: изучения и обучение .Вып. 2. Орел, 2000. С. 74-77.
24. Елисеева В. В. Лексикология английского языка. Санкт-Петербург : СпбГУ, 2003. 44 с.

- 25.Исмаилова Б. И. Особенности проявления национально-культурной специфики в лексике языка. Язык и культура. Вторая международная конференция. Тезисы. Ч. 1. Киев, 2002. С. 206 - 207.
- 26.Жуков В. П. Семантика фразеологических оборотов. Москва: Просвещение, 2005. 158 с.
- 27.Залевская А. А. «Образ мира» vs «языковая картина мира». Картина мира и способы ее репрезентации: научные доклады конференции «Национальные картины мира: язык, литература, культура, образование» (21 - 24 апреля 2003 г., Курск). Ред. Л.И. Гришаева, М.К. Попова. Воронеж: ВГУ, 2003. С. 41-47.
- 28.Золотницкий Н.Ф. Цветы в легендах и преданиях. Москва : Агропромиздат, 1991. 395 с.
- 29.Караулов Ю.Н. Показатели национального менталитета в ассоциативно — вербальной сети. Языковое сознание и образ мира. Москва, 2000. С. 5.
- 30.Колесов М.С. Философия и культура Латинской Америки. Монография. Киев : Инфра – М, 2016. 160 с.
- 31.Копчева В.В. Соотношение искусственной и естественной номинации (на материале названий растений). Москва : Изд-во Литера, 2001. 144 с.
- 32.Корнилов О.А. Языковые картины мира как производные национальных менталитетов. Москва, 2002. 237 с.
- 33.Кравченко Н. К. Методологические принципы дискурс-анализа в ракурсе современной компаративной лингвистики. Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. Пам'яті академіка Леоніда Булаховського. Москва: 2010. С. 52-60.
- 34.Кравцова М.Е. История культуры Китая. Санкт –Петербург : Издательство «Лань», 1999. 416 с.
- 35.Кубрякова Е.С. Роль словообразования в формировании языковой картины мира. Человеческий факторв языке: Язык и картинамира. Москва, 2001.С. 141 -172.

36. Курчаткина Н. Н. Фразеология испанского языка. Москва: Изд-во Литера, 2006. 326 с.
37. Кутьева М. В. Метафорика испанских природных наименований. Исследования по контрастивной семантике на материале наименований цветов и птиц. LAP Lambert Academic Publishing, 2012. 124 с.
38. Левинтова Э. И. Испанско-русский фразеологический словарь: 30000 фразеологических единиц. Москва: Рус. яз., 2009. 1080 с.
39. Лосев А.Ф. Бытие. Имя. Космос. Москва: Мысль, 1993. 958 с.
40. Лотман Ю. М. Миф – имя – культура. Санкт-Петербург: Искусство, 2001. С. 525–543.
41. Маковский М.М. Сравнительный словарь мифологической символики в индоевропейских языках: образ мира и миры образов. Москва, 2001. 476 с.
42. Манакин В.Н. Сопоставительная лексикология. Киев : Знання, 2004. 326 с.
43. Мальцева Э.А. Структурно-семантические и функциональные особенности устойчивых сравнений современного испанского языка. Москва: АКД, 2005. 25 с.
44. Малявин В. В. Сумерки Дао. Культура Китая на пороге Нового времени. Москва : Астрель, 2003. 448 с.
45. Маслова В.А. Введение в лингвокультурологию. Москва, 1997. 386 с.
46. Молчановский В.В. Теоретическая разработка и практическая реализация лингвострановедческого аспекта преподавания русского языка как иностранного. Москва : Академический проект, 2006. 214 с.
47. Морковкин В. В. Русские агнонимы. Москва, 1996. 415 с.
48. Мусаева О. И. Флористическая метафора как фрагмент национальной картины мира. Дис. канд. филол. наук. Воронеж, 2005. 203 с.
49. Национальная концептосфера как категория межкультурной коммуникации. Лингвокультурологические проблемы изучения национальных концептосфер. Сб. ст. межвуз. науч. конф. Йошкар-Ола, 2003. С. 7 - 12.
50. Постовалова В.И. Лингвокультурология в свете антропологической парадигмы (к проблеме оснований и границ современной фразеологии).

- Фразеология в контексте культуры. Москва : Языки русской культуры, 1999. С.25-34.
51. Попова З.Д., Стернин И.А. Язык и национальная картина мира. Изд. 4-е. Москва : Директ-Медиа, 2015. 101 с.
52. Потебня А.А. Символ и миф в народной культуре. Москва, 2000. 187 с.
53. Раевский Л.М. История американских символов. Цикл статей. Москва, 2017. 189 с.
54. Сепир Э. Избранные труды по языкознанию и культурологии. Язык. Введение в изучение речи. Язык, раса и культура: Антропология и социология. Москва, 1993. 486 с.
55. Сэнсом Дж. Б. Япония: Краткая история культуры. Санкт-Петербург : Евразия, 2004. 576 с.
56. Уорф Б. Л. Наука и языкознание. Новое в лингвистике. Вып. 1. Москва, 1960. С. 168—182.
57. Телия В.Н. Человеческий фактор в языке: языковые механизмы экспрессивности. Москва: Изд-во Литера, 1991. 42 с.
58. Тер-Минасова С.Г. Язык и межкультурная коммуникация. Москва: Высшая школа, 2000. 259 с.
59. Фирсова Н.М. Испанская разговорная речь. Москва: ИД «Муравей-Гайд», 1999, 2-е изд., перераб. и доп. 262 с.
60. Фирсова Н.М. Испанский язык в аспекте межвариантной национально-культурной специфики. Москва: изд-во РУДН, 2003. 132 с.
61. Фрумкина Р. М. Психолингвистика. Москва: Издательский центр «Академия», 2003. 243 с.
62. Хайдеггер М. Что зовется мышлением? Пер. Э. Сагетдинова. Москва: Академический проект, 2007. 269 с.
63. Худенцова О. В. Особенности фразеологических единиц с флористическим компонентом (семантический и функциональный аспекты): автореф. Дис. ...канд. филол. наук: 10.02.04. Москва, 2009. С 9-12.

64. Шаклеин В.М. Этническое мышление как средство восприятия лингвокультурной картины мира. Виноградовские чтения: Когнитивные и культурологические подходы к языковой семантике. Москва, 1999. С. 64-65.
65. Шарафадина К.И. Селам, откройся! Флоропозитика в образном языке русской и зарубежной литературы : монография. Санкт-Петербург: Нестор-История, 2018. С. 16 -27.
66. Шелестюк Е. В. О лингвистическом исследовании символа. Вопросы языкознания. Москва: Наука, 1997. № 4. С. 125-143.
67. Cantera J. Diccionario de fraseología española. Locuciones, idiotismos, modismos y frases hechas usuales en español. Madrid: Abada Editores, 2007. 430 p.
68. Carr R. Historia de España. Barcelona: Quinteto, 2003. 549 p.
69. Diccionario de uso del español actual. Madrid : Clave, 2000. 512 p.
70. Gonzalo Martín Vivaldi. Curso De Redacción. Madrid : Unigraf S.L, 2000. 356 p.
71. González Rey M. Estudios de la idiomática en las unidades fraseológicas. Wotjak : Graf., 1998. 214 p.
72. Iribarren J.M. El porqué de los dichos. Barcelona: Ariel, 2015. 640 p.
73. Jasmin F. El lenguaje de las flores. Palma de Mallorca : Jose J. De Olañeta, 2004. 217 p.
74. Lapesa R. Historia de la lengua española. Buenos Aires : Gredos, 1981. 353 p.
75. Moliner M. Diccionario de uso del español. Madrid: Gredos, 1998.
76. Navarro C. Didáctica de las unidades fraseológicas. Verona : Universidad de Verona, 2002. 321 p.
77. Pidal Menéndez R. Orígenes del español. Madrid: L.U. Espasa Libros, 2000. 486 p.
78. Ruiz L. Las locuciones en español actual. Madrid: Arco Libros, 2001. 109 p.
79. Simeonova S. Vocabulario del español coloquial. Moscú : Librocom, 2009. 416 p.
80. Seco M. Diccionario fraseológico documentado del español actual. Locuciones y modismos españoles. Madrid: Santillana, 2005. 1084 p.
81. Vernet J. Literatura árabe. Barcelona : El Acantilado, 2002. 476 p.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

82. CORPUS XXI. URL: <http://web.frl.es/CORPES/view/inicioExterno.view> (дата звернення 15. 11. 2019)
83. Diario de Cadíz. URL: <https://www.diariodecadiz.es> (дата звернення 01.11. 2019)
84. Diccionario de la lengua española. URL: <https://dle.rae.es/>(дата звернення 14.10.2019).
85. El Jueves. URL: <https://www.eljueves.es> (дата звернення 20.10.2019).
86. El País. URL: <https://elpais.com> (дата звернення 24.10.2019).
87. Flora Ibérica. URL: www.floraiberica.es (дата звернення 27.10.2019).
88. Flores para funerales. URL: <https://floresparafunerales.es> (дата звернення 12.10.2019).
89. National Geographic España. URL: <https://www.nationalgeographic.com.es> (дата звернення 03.11.2019).
90. Wikipedia, la enciclopedia libre. URL: <https://es.wikipedia.org> (дата звернення 14.11.2019).

RESUMEN

El objeto del estudio en este trabajo es el sistema linguocultural de nominaciones florísticas del español moderno.

El objetivo consiste en identificar las características nacionales y culturales de las nominaciones florísticas en la visión del mundo hispanohablante.

La base teórica y metodológica: los principios fundamentales de la teoría de linguocultorología y la psicolingüística (A.A. Zalevskaya, Yu. N. Karaulov, A.N. Veselovsky, M.V. Kutieva, K.I. Sharafadina, N. D. Arutyunova, A.P. Babushkin, H.A. Boldyreva, A. Vezhbitskaya)

Los resultados obtenidos: el trabajo está dedicado al estudio del espacio florístico asociativo de la linguocultura española, porque para los españoles la flora siempre ha sido y sigue siendo una parte integral de la vida, que no puede dejar de reflejarse en el idioma y también en su visión lingüística del mundo. En el trabajo, los florónimos están considerados desde diferentes puntos de vista: como conceptos que tienen un significado simbólico; valor nominativo; finalmente, estilísticos, que tienen un cierto valor artístico y actúan como una imagen llamativa en diferentes tipos de arte, en nuestro caso, en la literatura). Los métodos y las técnicas de investigación se definen por los fines y objetivos de la materia que se está analizando. Los rasgos teóricos que se someten al análisis vienen acompañados de ejemplos prácticos. El análisis del grupo de florónimos que son más importantes para la cultura española como símbolos, así como desde el punto de vista del receptor no cultural, permite alinear el estudio con los postulados de la culturología lingüística, lo que determina la novedad de este trabajo. Finalmente, a partir de los resultados obtenidos, se resumen las conclusiones de los aspectos más importantes expuestos en cada uno de los capítulos, se enumeran las principales aportaciones de esta tesina y se indican nuevas vías de ampliación de los estudios comenzados en ella.

Palabras clave: florónimos, cultorología lingüística, significado simbólico, lenguaje de las flores, visión lingüística del mundo

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Передерій Аліна Василівна, студент(ка) 2-м курсу, форми навчання денна, факультету іноземної філології, спеціальність 035 Філологія, адреса електронної пошти alinaykv@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Флоронімічні номінації в іспаномовній лінгвокультурі» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений/ознайомлена;
- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;
- згоден/згодна на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____

Підпис _____

ПІБ (студент) _____